

RINDALSHOLT PER A

ERLENDSEVI 21
OSLO 6

MATT?

*Drikk mere melk!
Tony Miles drikker
2 l melk pr. sjakkparti.*

Visste du at din evne til å tenke logisk øker betraktelig etter en skikkelig frokost? Og at din kreativitet og fysiske utholdenhet skjerpes tilsvarende?

Dette er nylig slått fast i en undersøkelse foretatt blant

svenske skolebarn. En skikkelig næringsrik frokost kan settes sammen på flere måter, men melk i en eller annen form inngår uansett. Dette vet Tony Miles, men nå vet du det også. Skal du slå ham neste gang?

Skjerp deg - drikk mere melk.

Returadresse:
Trennings vei 3,
Oslo 5

**norsk 9-10
sjakkblad**

nsb 9-10/83

Kursendring i NSb?	3
hwh	
Avslagsbrevet	4
Intervju med Staten	5
hwh	
Norge Rundt	6
EM for klubblag	15
hwh/Pest	
Maskinsjakk	18
Østlandsserien	22
Stjernen 60 år	23
En telefonsamtale	28
Bo Olsson	
Litteratur	30
NM for ungdom	32
Pest	
F.Ellingsen-intervju	34
Pest	
Julenøtter	36
Politiken Cup	39
Et tårnsluttspill	41
Forbundsnytt	
Øystein Brekke	43
Problemisten	
N.G.G. van Dijk	44
Norges Grand Prix	45
Turneringsinformasjon	50

Forsidetegningen samt illustrasjonen på side 28 er laget av Svein Gustav Myreng.

Redaksjonen avslutter tirsdag 6. desember.
Takk for øne!

Norsk bragdpremie

Som tidligere nevnt (NSb 1/83 side 2) vil det i år - for første gang - bli utdelt en "Sjakkens Oscar" i Norge. Norsk Sjakkblads redaksjon tok initiativet til utdelingen og fikk støtte såvel fra sentralstyret i NSF, fra Sjakkens Venner og fra Knut Monsens Mindefond. Selv om statuttene for "Norsk sjakks bragdpremie" ikke vil bli ferdig utarbeidet før vi har innhentet første gangs erfaringer, har de to nevnte støtteorganisasjoner sluttet opp om ideen og gitt sine bidrag. Bragdpromen tenkes utdelt i januar måned hvert år til den norske sjakkspiller som i det foregående år gjorde den beste prestasjonen på den internasjonale arena. Premien skal bestå av et trofé, samt en pengesum som vinneren får disponere til videre sjakklig utvikling, gjerne gjennom deltagelse i en eller annen utenlandske turnering. NSF-redaksjonen vil i løpet av kort tid nominere de spillere som er aktuelle for prisen i 1983. Nominasjonslisten vil bli forelagt norske sjakk-journalister som skal foreta den endelige vurdering. Vi håper på full oppslutning fra de stemmeberettigede, og regner med at sjakkskribenter landet rundt bekjentgjør resultatet på skikkelig måte når det foreligger.

NORGES

SJAKKFORBUND

- stiftet 20.7.1914

Frenningsvei 3, Oslo 5

Tlf. 02/15 12 41

Bankgiro: 6003.30.02508
Postgiro: 5.12.47.48

President:

Rolf W. Tangen, Post 201, 1701 Sarpsborg
Tlf. 031/51120 (p) 032/45740 (p)

Generalsekretær:

Øystein Brekke, Pr. Harbitzgt. 23 C,
Oslo 3

Meldingsopp i Norges Sjakkforbund
inkluderer Norsk Sjakkblad fritt tilsendt
Årligmontepris for ikke-medlemmer, kr 100
pr. 1984, innbetales til NSF.

norsk sjakkblad

ISSN 0332-9771

Medlemsblad for
Norges Sjakkforbund

Opplag: 4500

Tlf. 02/15 12 41

Frenningsvei 3, Oslo 5

Redaktører:

Henning Wadd Hermansen,
Grefsenkollvn. 12 A, 1.392, Oslo 4

Petter Stigar,
Frennings vei 3, Oslo 5

Medarbeidere:

Nils G. G. van Dijk, Tor Arne Hauge, IM
Knut Jøran Helmers, Per Erik Holsten,
Svein Harald Johnsen, Svein Gustav Myreng,
Dag Orseth, Øystein Sande.

Trykk: Reprografisk Industri, Oslo

Kursendring i NSb?

Med dette er en ny årgang av Norsk Sjakkblad fullbragt. Protestene mot utgivelse av et medlemsblad for NSF, slik vi husker dem fra den trange gjenfødselen i 1975, har sluknet. Idag er problemstillingen medlemsblad eller turneringer/toppsjakk uaktuell, å stoppe utgivelsen av NSb ville være som et lyskespark i organisasjonen NSF.

Debatten om NSb's form og innhold må imidlertid for all del ikke opphøre. Hva slags blad vil vi ha?

Det er ansatt nye redaktører for 1984. "Taoistene" Fred Ellingsen, Petter Haugli og Svein Rishovd overtar den interessante, men krevende jobb som redaktører. Tittelen redaktør er for øvrig noe misvisende slik produksjonen idag foregår. Skrive- og redigeringsarbeidet krever i hvert fall ikke mer tid og krefter enn den rent tekniske arbeidsoppgaven.

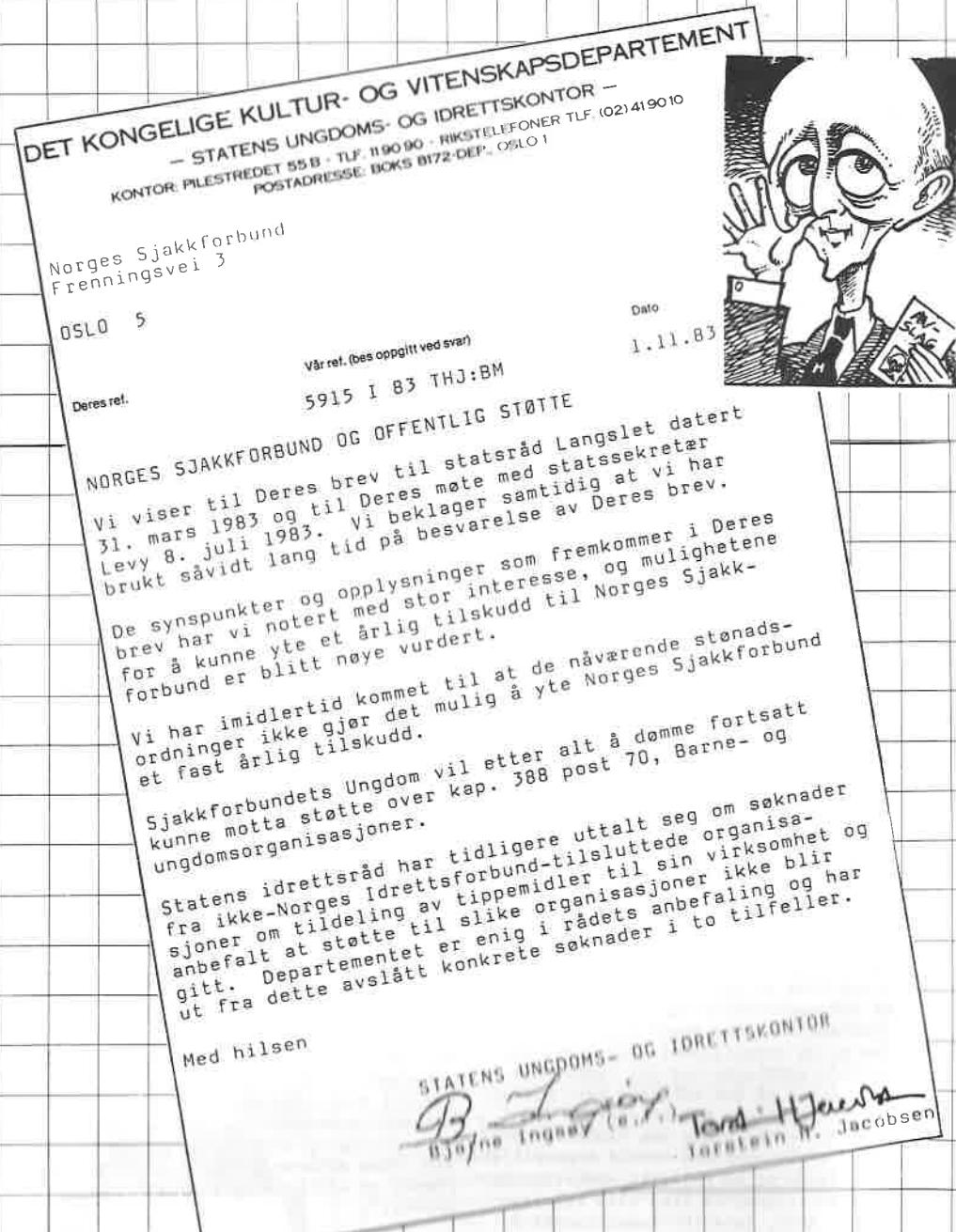
Fred Ellingsen uttaler et annet sted i dette blad at han vil legge mer vekt på NGP-reportasjer og redusere toppsjakkstoffet. Med dette signaliserer han en ny redaksjonell linje, den nærværende redaksjonen har til tider hatt lyst til å gå den motsatte vei. Ellingsen vil redusere kommentarer på IM-nivå og dermed gjøre seg mindre avhengig av assistanse fra norske topsspillere. Også dette er en politikk undertegnede finner tvilsom. Er ikke alle interessert i gode, lærerike kommentarer? Å bruke f.eks. Knut Helmers medfører og

så at NSF indirekte støtter en av sine beste spillere økonomisk, idet Helmers har fått relativt godt betalt for sine mange gode bidrag i 1983. Denne side av saken er langt fra uvesentlig.

Det hadde vært adskillig enklere å produsere NSb dersom sjakkstoffet hadde fått sin fortjente plass i norske massemedia. Slik situasjonen er nå, er NSb for mange sjakkspillere det eneste nyhetsorgan som finnes! Vi får høre at vi må skrive mer om VM og kandidaturneringen, NSF's medlemmer vil i motsatt fall forbli uvitende! Disse medlemmer bør øve sitt press på egen lokal presse og kringkasting.

Så lenge vi må dekke det nyhetsmessige kan vi ikke lage et skikkelig tidskrift. Vi har dessverre ingen mulighet til å følge opp Helge Rønnings definisjon av tidsskriftet slik han gir den i en kronikk i Dagbladet 11.11.83: "Mens avisene ideelt sett dekker det hele, blander kommentarer og nyheter, er tidsskriftene sammenfattende, engsterende og omfangsrike i sine kommentarer. De er mer interessert i synspunkter enn i nyheter. Og skrivemåten i tidsskriftene skiller seg fra avisenes normale prosa ved nettopp å være faglig og essayistisk på samme tid, mens avisene ideelt sett først og fremst er effektiv og informasjons-spesket".

hwh

«Innledning til en diskusjon»

Det rådet en viss optimisme i sjakkretser angående søkeren om statsstøtte, ikke minst etter daværende president Alf Øverås' redegjørelse på kongressen i Trondheim sist sommer.

Søkeren (vedlegg 4 i årets kongressmappe som er sendt alle klubber) ble i slutten av mars måned ekspedert til Kultur- og Vitenskapsdepartementet, og ble fulgt opp med en personlig henvendelse umiddelbart før NSF's kongress. Samtalen president Øverås hadde med statssekretær Levy ga grobunn for et visst håp.

Skuffelsen var selvfølgelig stor da avslaget kom tidlig i november (se faksimile av brev på foregående side). Norges Sjakkforbund har intet å hente ut fra gjeldende stønadsordninger. Vi syntes det var litt rart at svaret på søkeren kom fra Statens Ungdoms- og Idrettskontor og kontaktet derfor saksbehandleren, Torstein H. Jacobsen, for å høre mer om vurderingene bak avslaget.

— Søkeren fra NSF var problematisk og krevde nøyaktig behandling, sier Jacobsen til NSB. — Tilskudsordningene vi har idag er knyttet til spesielle områder innen idrett, ungdomsaktiviteter og film, og gir ikke rom for generelle tilskudd innen kulturlivet.

— Hvorfor havnet søkeren i STUI?

— Sjakk sorterer riktig nok ikke under betegnelsen idrett, men det var rimelig at vi fikk saken da vi er departementets underavdeling for idretts- og kulturaktiviteter.

— Er avslaget av rent administrativ karakter eller er det en politisk beslutning?

— Både statssekretær Levy og regjerings ungdomspolitiske rådgiver har vært sterkt inne i bildet under saksbehandlingen.

— Finnes det noen ankeinstans?

— Vi har vel tolket brevet fra NSF snarere som en forespørrelse enn som en konkret søker. Det er vel derfor naturlig for NSF å tolke avslaget som innledningen til en diskusjon og forsøke å gå videre med saken.

— På hvilken måte kan NSF gå videre?

— Ettersom sjakkforbundet tilhører en sektor som vi idag – utfra eksisterende tilskudsordninger – ikke klarer å dekke, må det eventuelt anerkjennes og opprettes en ny, stønadsberettiget kategori innen kulturlivet. Dette finnes det neppe midler til idag, men det er altså spørsmål om man kan klare å endre holdningen hos den politiske ledelse.

— I brevet nevner dere at det er avslått to andre, lignende søkerer ved siden av NSF's. Hvilke søkerer er dette?

— Den ene var fra KFUM som sökte spesielt tilskudd til sine idrettaktiviteter, den andre var fra noe som heter "Gang- og Turmarsjforbundet".

NSB's konklusjon:
NSB må for all del ikke gi seg, men øve press på de politiske myndigheter på alle mulige måter. Det er rett og slett spørsmål om å høyne sjakkspills anerkjennelse i samfunnet, da vil den politiske vilje til å yte støtte også vokse frem.

hwh

NORGE RUNDT

Fra den fremragende sjakkepalte i Finnmark Dagblad har vi tatt ese den frihet å klippe følgende svart velspilte (og sjeldent godt kommenterte) innslag:

LÆRER OG ELEV

Ved Henrik Kortner

Som lærer ved yrkesskolen har jeg selv sagt enkelte fordeler som også strekker seg til sjakklubben. Blant mine elever finnes en så sterk sjakkspiller som Thorleif Larsen, og det er neppe tilfeldig at jeg alltid har hatt et godt tak på han. Han vet selv sagt like godt som jeg at om han skulle prøve seg på å skape vanskeligheter for meg på sjakkbrøttet, kan jeg ta min hevn i form av dårlige karakterer. Jeg følte meg derfor trygt på seieren da jeg skulle møte han i årets bymesterskap.

Hvit: Henrik Kortner
Svart: Thorleif Larsen

FRANSE
1 e4 e6 2 d4 d5 3 c3 b6 4 c5 c5 5 a3 Lxc3+ 6 bxc3 Sf7 7 Dg4!

Slik skal franske spilles! På grunn av den innestengte løperen på d8, kan dronningen trygt gå til g4 hvor den utgjør en voldsom trussel mot sorte kongefløy.

7 - Dc7 8 Dxg7 Tg8 9 Dxh7 cxd4 10 Kd1!
Langt bedre og mer aggressiv enn Berglund/Markussen-varianten 10 Se2.

10 - Sbc6

10 - Dxe5? 11 Sf3 etterfulgt av 12 cxd4 er godt for hvit.

11 Sf3 dxc3 12 Sg5 Sxe5

Thorleif har tidligere prøvd 12 - Dxe5 mot meg uten suksess. Jeg tror likevel sort kan komme bra ut av det. Etter 13 Dxf7+ Kd7 oppstår en uoversiktlig stilning med muligheter på begge sider.

13 f4 f6?

Et trekk som er lite kommentert i teorien. Det vanlige her er kvalitetsofferet 13 - Txg5, og teoretikerne mener sort står bra. Jeg synes hvit står godt hvis han bare vet å utnytte sin styrke på kongefløyen raskest mulig. I et postsjakkparti jeg har gående, ble fortsettelsen 14 fxg5 S5g6 15 h4 e5 16 h5 Sg8 17 Lb5+ Sc6 18 Dd3 Lg4+ 19 Ke1 d4 20 De4 Le6 21 g6! Jeg har også tidligere slått Thorleif i den varianten.

14 fxe5 fxg5 15 Dh5+ Kd8 16 Lxg5 Dc5 17 h4?

17 Dh4! må være det riktige trekket her, hvoretter hvit må spille på sine to frihender. Etter teksttrekket får sort raskt et farlig angrep.

17 - Kc7!

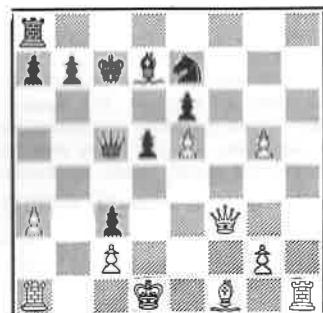
Dette trekket hadde vært umulig etter 17 Dh4.

18 Df7?

Dette trekket undervurderer styrken i sorts angrep, men jeg hadde ikke ventet at Thorleif for alvor skulle prøve å slå meg.

18 - Txg5! 19 hxg5 Ld7

Plutselig er Tf8 en drepende trussel.
20 Df3

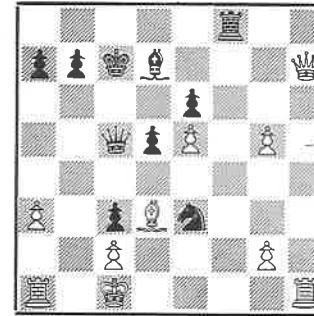
20 - Tf8!

Tårnet kan selv sagt ikke slås på grunn av 21 - De3 med ugårderslig matt.
21 Dg3 Sf5 22 Dd3 Se3+ 23 Kc1 Lb5 24

Dh7+

24 Dxb5 Txf1+ er håpløst for hvit.
24 - Ld7 25 Ld3?

Bredre er det vel å prøve 25 Dd3 og invitere til remis ved trekkgjentagelse, men jeg spilte stadig på gevinst, vel vitende om riset bak speilet: Karakterene i matematikk og elekroteknikk.

25 - Sxc2!!

Slik behandler man ikke sin lærer!
Alle analyser viser at hvit er fortapt.
Bare prøv!

26 Lxc2 De3+ 27 Kbl Db6+ 28 Kcl De3+

Et øyeblikks vakling. Tenkte Thorleif på karakterene?

29 Kbl Db6+ 30 Kcl Db2+ 31 Kd1 Dxal+ 32 Ke2 Da2 33 Tb1 Dc4+ 34 Dd3 Dg4+ 35 Kel Dh4+ 36 Kd1 Dh1+ 37 Ke2 Dxg2+ 38 Kel Dgl+

Thorleif overså den elegante avslutningen 38 - Tf1+ 39 Dxfl Dd2 matt, men stillingen er selvagt håpløs for hvit, og jeg ga opp etter noen få trekk.

0 - 1

Larvik

Larvik Schakklub seiler i medvind under ledelse av formann Eugene Kurth som nylig ble gjenvælt i sin post. Klubben spilte seg opp i 2.divisjon i Østlandsserien ifjor, og i Larvikmesterskapet - som pågår - starter ca. 30 spillere. Klubbens bestemann er Svein Tore Fesche, men bredden er tilstede.

SVEIN TORE FESCHE

har først vunnet årets NM for blinde og svaksynte med 100% score. Annenpremie til Ivar Viken og bronse delt mellom Torleiv Eidem og Tormod Prytz. Øvrige klassenvinnere: B) Reidar Stette C) Otto Prytz D) Sverre Fuglerud.

Buskerudmesterskapet '83

endte hos Leif Bekkeli, Drammen med ett poengs margin til Lars Breivik, Tempo. Bekkeli viste seg som den fremste fighteren og vant mesterskapet fortjent, - førstig hans første på mange år etter storhetstiden tidlig på 70-tallet, skriver Ragnar Edvardsen i DT&BB.

Kretsmeister Leif Bekkeli.

Lavere klasse i BM ble vunnet av Dag S. Stene, Tempo foran Eiker-junioren Ole Kr. Bjørnø og Asle Olufsen, Tempo. Bjørnø ble dermed også kåret til årets juniormester foran fire klubbkamerater: Jon Åge Ruud, Svein Erik Lurdalen, Knut Morten Hølen og Øystein Hole..

Noe på gang i Ål

14-åringen Tor Krøvel Velle skrev sitt navn inn i sjakkhistorien, da han som første spiller fra Hallingdal deltok i årets Buskerudmesterskap. Velle spilte bra og skolert sjakk. Med litt hjelp fra krets og forbund kan kanskje den ivrige 14-åring dra igang et klubbmiljø på hjemstedet Ål?

Vestlandsmesterskapet 82/83

Resultater fra denne sammenlagtturneringen minner ikke så lite om NCP-utfallet:

1 Dag Orseth 61 2 Trond Eikeland 27

3 Kjell A Mork 25 4 Gunnar Halvorsen
15 5 Petter Fossan 13

KLASSE 1: 1 Kjell A Mork 45 2 Trond Eikeland 39 3 Petter Fossan 34 4 Gunnar Halvorsen 20 5 Ole Magne Opsahl og Eirik Gullaksen 14

KLASSE 2: 1 Trond Eikeland 59 2 Petter Fossan 50 3 Ole M Opsahl 28 4 Eirik Gullaksen 24 5 David Hilton og Odd Birkestrand 18

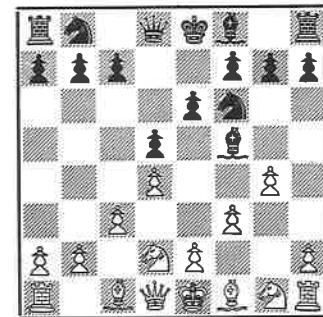
KLASSE 3: 1 Nils E Moe-Nilssen 50 2 Ole F Kvamme og Bjørn Haveland 29

KLASSE 4: 1 Nils E Moe-Nilssen 64 2 Atle Rettedal 44 3 Torbjørn Klausen 39 4 Ole F Kvamme 32

Nytt sjakkblad i vest?

"Samarbeidsutvalget i sjakk for Vestlandet", med Gunnar Halvorsen i spissen, har tatt initiativ til å utgi et regionalt tidsskrift for de tre vestlandsfylkene. Bladet skal hete "Vestlandssjakk" og utkomme med 24 nummer 5 ganger Årlig. Halvorsen har gått ut med tilbod om annonseplans til en rekke firmaer og bedrifter i de aktuelle fylkene, bladets eksistens skal eventuelt baseres helt og fullt på annonsinntekter. Opplag: 2000 eksemplarer som skal sendes alle registrerte sjakkspillere i vest.

Foruten Halvorsen består samarbeidsutvalget av Arvid A Malde og Håkon Eiken. NSB ønsker lykke til og håper planene lar seg gjennomføre.

Hellesøys 5. trekk er en bukk. Det fulgte:

5 - Sxg4!

Naturligvis. Slår hvit igjen, følger Dh4 matt.

6 Da4+

Et sjokk. Nå får jo kongen et fristed på d1.

6 - Sc6??

Resignasjon, med hurtig tap av partiet som resultat.

1 - 0

Først mange år senere(!) rant tilfeldigvis følgende tanke meg i hu: Hva med 6 - b5! etterfulgt av 7 - c6! etter at b-bonden er slått? Samme hva hvit enn finner på, er resultatet det samme: Dh4+ etterfulgt av Se3 matt!

Så den!

Kommentarer: Helge Gundersen.

Postsjakk i Østfold

Bohuslän og Østfold utkjempet for tiden en postsjakkmatch, og partiene på de to første bord er ferdigspilt. Her ble det nesten helnorsk idet Kjell Andersen, Halden vant 1½-½ mot Gustav Wagner på toppbordet og Bernt Nordby vant begge partier på 2.bord. Nordbys hvite parti er en perle:

Hvit: Bernt Nordby, Fredrikstad

Svart: Kent Rörquist, Uddevalla

FRANSK

1 e4 e6 2 d4 d5 3 Sc3 Lb4 4 e5 c5 5 a3 Lxc3+ 6 bxc3 Set 7 Sf3 Sbc6 8 Le2 c4? Nå har sort et tempo for litt i forhold til det vanlige 8 Ld1 e4 9 Le2 osv., men stillingen er nokså lukket, så dette spiller litt inn. 9 0-0 Ld7 10 a4 Dab 11 Dd2 f6 12 La3 0-0-0 13 Tfel hb 14 h4 b6 15 Lf1 Tdg8 16 g3 fxh4? 16 - qb er ikke godt pga. 17 exf6 gxh4 18 f7, men 17 - Rh7 før A forberede g7-g5 kom på tale.

Bernt Nordby

17 dxe5 Dc7 18 Lh3 g6

Hvis sort nå får tid til Sa5 så blir det vanskelig for hvit å komme videre. Følgelig, hvis hvit vil spille på gevinst så er det neste trekket temmelig nødvendig.

19 a5? Sxa5?

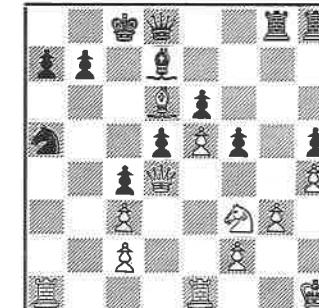
Det er i alle fall farlig å ta bonden, men 19 - Dxa5 var mindre dårlig enn tekstrekket som taper tvangsmessig.

20 Lxf5 gxf5 21 Ld6 Dd8

Eller 21 - Db6 22 Tebl Da6 (22 - Lb5 23 Dd4 kostet en offiser) 23 Dd4! b6 24 Dc5+ Kd8 (eller 24 - bxc5 25 Tb8 matt) 25 Dc7+ Ke8 26 Sg5 (truer 27 Txa5 bxa5 28 Tb8+ med matt) og hvit vinner.

22 Dd4!

1 - 0

Tid for nisserier

Helge Gundersen, Bergen er en særdeles original og engasjerende sjakkskribent. Dette har han vist flere ganger såvel i Bergens Tidende som i "Schak-Snak". Lørdag 19.11 skrev Gundersen en artikkel i førstnevnte blad om "minneverdige glipp" i egne partier. Det følgende oppgjør, som er spilt "i et NM en gang på 60-tallet" kaller Gundersen en skandale:

Hvit: Anton Hellesøy

Svart: Helge Gundersen

1 d4 Sf6 2 c3 d5 3 Sd2 Lf5 4 f3 eb
5 g4??

I denne stillingen gir sort opp. Et par mulige varianter viser hvorfor:
A) 22 - Db6 23 Dxb6 axb6 24 Tebl Le8
25 Txb6 Sc6 26 Ta8+
B) 22 - b6 23 Txa5 bxa5 24 Dxa7 Lc6
25 Sd4 og trusselen Sxc6 samt Tel-bl-b8 er avgjørende.

Kommentarer: Bernt Nordby i Fredriksstad Blad

Sterk debut

Hamar Sjakkselskap er outsiderlaget i årets utgave av 1.divisjon i Østlands-serien. Laget banket et så godt mannskap som Stjernen i 1.runde. Daan de Lange kommenterer oppgjøret på 2.bord:

Hvit: Thomas Heiberg, Stjernen

Svart: Einar Gausel, Hamar

MODERNE FORSVAR

1 e4 g6 2 d4 Lg7 3 f4 c6 4 Sc3 d5 5 e5!?

Skaper svekkelse på de hvite felter. Partiet får nå fransk karakter.

5 - h5! 6 Sf3 Sh6 7 Le3 Lg4 8 Ld3 e6 9 0-0 Sd7 10 Del Lf5! 11 Tad1 Lf8

Stillingen er lukket og dette trekket kan derfor ikke betegnes som tempotap.

12 Se2 Le7 13 Kh1 a5 14 a4 Db6 15 b3

Db4 16 Ld2 Db6

Nimzowitsch's systemtilhengere får nå muligheter til å beundre Gausels leveringsteknikk. For andre kan det hele kanskje virke litt kjedelig, men erfarte spillere kan forsikre deg om at spesielt denne stil krever større oppmerksomhet enn den mer bombastiske angrepsstilen.

Einar Gausel - en fin forsterkning for Hamar Sjakkselskap.

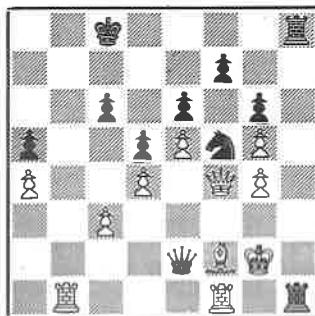
17 Le3 Lb4 18 Dg3 Sg4 19 Sg5 Le7 20 Lg1 h4 21 Df3 Sh6 22 Lxf5 Sxf5 23 Lf2 Lxg5 24 fxg5 Dd8 25 Le3 Db6 26 Lc1 Da6 27 La3 b5 28 c3 bxa4 29 bxa4 Sb6 30 Kg1 Sc4!

Som en edderkopp har Gausel tålmodig ventet - og det ser ut som om tiden er inne nå.

31 Lc1 Db6 32 g4?

Et psykologisk fenomen. Heiberg blir lei av fram- og tilbakeskyvingen og forhaster utgangen.

32 - hxg3 e.p. 33 hxg3 Th3 34 Df4 0-0-0 35 g4 Th4 36 Ld2 Tdh8 37 Tb1 Da7 38 Lc1 Da6 39 Df3 Th3 40 Df4 Sce3 41 Lxe3 Th1+ 42 Kg2 Dxe2+ 43 Lf2

43 - Se3+

En fin avslutning av en strategisk utmerket prestasjon.

44 Dxe3 Dgx4+

med matt i neste trekk via Th2. For en sjakkgourmet en lekkertbisken! 0 - 1

Formann i Hedmark&Oppland Sjakkret, Terje Raastad Larsen, har grunn til å være fornøyd med sin klubb Hamar SS.

Torghatten Cup

I Brønnøysund ble det holdt 36 deltagere og ble vunnet av Ove Holmen, Stein-kjet (4½/5) foran Frank Hovde, do-

NORGES STERKESTE

Hvilken norsk klubb kan skilte med tre IM'er i sin høstturnering, samt et rating-snitt på ca. 2280 i toppklassen? Ingen annen enn Oslo Schakselskap. I det harde selskap merker vi oss Einar Hatlebakks fine "come-back" i elitesammenheng i denne krysstabellen:

1 Einar Hatlebakk	2233	H	1	1	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	1	1	6	21,75
2 IM Bjørn Tiller	2412	O	A	1	1	1	0	1	1	1	6	21,00
3 IM Simen Agdestein	2465	O	O	T	$\frac{1}{2}$	1	1	1	1	1	$5\frac{1}{2}$	16,25
4 IM Leif Øgaard	2511	1	0	$\frac{1}{2}$	L	0	$\frac{1}{2}$	1	1	$\frac{1}{2}$	$4\frac{1}{2}$	16,00
5 Richard Bjerke	2290	$\frac{1}{2}$	0	0	1	E	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	1	$4\frac{1}{2}$	14,25
6 Bjørn Heggheim	2190	$\frac{1}{2}$	1	0	$\frac{1}{2}$	B	0	$\frac{1}{2}$	0	0	3	14,75
7 Jarl H Ulrichsen	2248	0	0	0	$\frac{1}{2}$	1	A	0	1	$2\frac{1}{2}$	6,75	
8 Roland Lundström	2135	0	0	0	0	$\frac{1}{2}$	1	K	1	$2\frac{1}{2}$	5,50	
9 Odd Bergstad	2006	0	0	0	$\frac{1}{2}$	0	1	0	0	K	$1\frac{1}{2}$	5,25

I Mester B vant formannen i Oslo og Omegn Sjakkrets, Arne Finstad, som dermed får anledning til å teste sitt farverike spill mot "ulvene" ved neste anledning. Finstad fikk $7\frac{1}{2}$ poeng, en score som ble tangert av Gunnar Stake Larsen, mens Reidar Agdestein og John Kr. Johnsen fulgte med $6\frac{1}{2}$ hver. Tom Jenkins Johanssen tok 5. plass med 6 poeng.

Klasse 1 vant Claus Lowzow 5 2 Idar Dyrdal $4\frac{1}{2}$ 3 Theo Rodenburg $4\frac{1}{2}$. Klasse 2-3: 1 Victor M Peterson 7 2 Sverre Haanes $6\frac{1}{2}$ 3 Henning Roschberg $5\frac{1}{2}$ 4 Nils Hoftun $5\frac{1}{2}$.

Einar Hatlebakk har vrt så vennlig å kommentere sitt beste parti fra mesterskapet for NSb:

Hvit: Einar Hatlebakk

Svart: Simen Agdestein

FRANSK

1 e4 e6 2 d4 d5 3 Sc3 Lb4 4 e5 c5 5 a3 Lxc3+ 6 bxc3 Se7 7 Sf3 Ld7 8 a4 Da5 9 Dd2 Sc6 10 Le2 Tc8

Alternativet 10 - f6 er mer aktivt og gir komplisert spill.

11 dxc5 Sg6 12 De3

12 0-0 er nøyaktigere. Etter 12 - 0-0 13 De3 Dc7 oppstår partifortsettelsen. 12 - Dc7

12 - d4 er bedre og gir utligning.

Det kan følge 13 Sxd4 Sxd4 14 Dxd4 Dxc5 15 Le3 Dxc3+ 16 Dxc3 Txc3 17 Kd2 med likt spill.

13 Sd4 Dxe5 14 Sb5 0-0 15 0-0 Dxe3 16 Lxe3

Vi er framme ved en teoristilling som gir hvit noe bedre spill. Den sorte stillingen er imidlertid solid, men noe passiv.

16 - e5(?)

Sort forsøker å virkeliggjøre sin overvekt på kongeføyen, men hvit kan hindre dette på en effektiv måte. Bedre er derfor 16 - Tb8 etterfulgt av a6, Sce7 og Sc8.

17 g3 f5 18 f4 exf4 19 gxf4 a6 20 Sd6 Tc7 21 a5

Hvit forsøker rolig å forsterke sin stilling, med tårnene i b- og d-linjen og kongen til å forsvare feltene e3

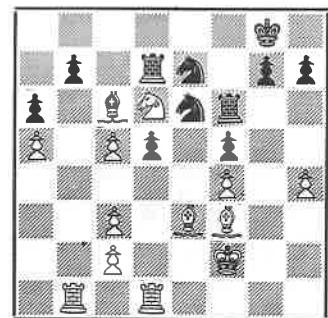
og f4.

21 - Sd8 22 Lf3 Se7 23 Tfd1 Lc6 24 Kf2 Se6 25 Tab1 Tf6(?)

Hvit planlegger å bryte med c4. For å forsvare seg mot dette burde sort holdt tårnet på 8.raden.

26 h4 Td7(?)

Tillater c4.

27 c4! d4(!)

På 27 dxc4 følger 28 Sxb7 og hvit får en farlig fribonde i c-linjen.

28 Lxd4 Sxd4 29 Txd4 Lxf3 30 Kxf3 Sc6 31 Td5 Sxa5 32 Se8 T6f7 33 Tbd1 Tde7 34 Sd6 Tf8 35 Txf5 Td8

Avviklingen har gitt hvit et spillemessig overtak og en bondes overvekt, men trippelbonden gir sort gode remismuligheter. 35 - Txf5 36 Sxf5 Tc7 var bedre for sort.

36 Tfd5 Ted7?

Gir hvit mulighet til å kvitte seg med trippelbonden. Etter 36 - Tf8 har sort fortsatt remissjanser.
37 Sf5 Txd5 38 cxd5 Sc4 39 Td4 Sa3 40 Tb4 Td7

Sort tapte på tid, men stillingen er tapt for ham. Etter 41 c4 er sort forsvarslos mot trusselen c6. Det bør tilføyes at Simen Agdestein spilte partiet med en times tidsreduksjon, fordi han kom for sent til runden. Med noe mer tid kunne tidsnøfeilene vært unngått.

Kommentarer: Einar Hatlebakk

Interkretskamper

er en sjeldenhets i vår NGP- og divisjonstid. Telemark og Vest-Agder utgjør unntaket som opprettholder denne fine tradisjonen. Nylig møttes de to lag til dyst i Kragerø og sørlandene, som stilte rent Kristiansandslag, vant 19-11 etter dobbelrunde. På 1. bord vant Kai Ørtoft overbevisende:

Hvit: Dag Lauvås, Telemark

Svart: Kai Ørtoft, Vest-Agder
KONGEINDISK

1 Sf3 St6 2 c4 g6 3 Sc3 Lg7 4 e4 d6 5 d4 0-0 6 Ld3?! e5 7 d5 Sh5?! 8 0-0 Sf4 9 Tel Lg4 10 h3 Lxf3 11 Dxf3 Sxd3 12 Dxd3 f5 13 Ld2 Sd7 14 b4 a5 15 a3 f4 16 f3 g5 17 Sa4 axb4 18 axb4 b6 19 Dc3 h5 20 c5 bxc5 21 bxc5 Sf6 22 Teb1 g4 23 Le1? gxh3 24 gxh3 Dd7 25 c6 Dxh3 26 Tb7

26 - Sxe4! 27 fxe4 f3 28 Tb2 Tf4 29 Taa2 Tg4+ 0 - 1

Gjenvalgt for 7. gang

Arvid A. Malde er for 7.gang på rad

valgt som formann i Stavanger SK. Klubbens medlemstall er noe synkende for tiden, men det er nedsatt en komité som skal tilby opplæring til unge og gamle, og på denne måten skal rekrutteringen igjen sikres, heter det i årsmøtereferatet.

Hvordan skal vi lage et bedre Norsk Sjakkblad?

Tja. Vi kan for eksempel rette soknelyset sterkere mot grasrota i norsk sjakk.

La oss ringe og intervju en helt vanlig klubbfommann.

Ja, la oss det.

- Goddag hr. formann, hva skjer?

- Skjer?

- Ja, i klubben din. Er det bra aktivitet?

- Aktivitet?

- Spiller dere noe sjakk?

- Å, sånn ja. Ja, joda, det går så bra så.

- Mange nye medlemmer, stor deltagelse i turneringer og alt det der?

- Du! Jeg hadde et ganske fint parti her forleden. Han spilte siviliansk, jeg overførte dronningen til kongefløyen, gjennomførte f5 og....

- Flott. Flott! Send oss partiet så skal vi trykke det.

- Sende? Ta inn? Nei, altså jeg husker ikke så godt. Du skjønner, dette var lynsjakk det. Hjemme hos meg. På lørdag, etter tippekampen.

- Nå. Eh, dere er vel med i Østlandsserien?

- Ja, e'kke det iorden da? Vi har sendt startkontingenten, vi.

- Har du hørt den om Ole Brumm?

- Er det en slags blodine?

- Nein kommer før å besøke Ole, men Ole vil ikke ha gjentor. Når det børker på derå viser Ole Brumm:

"Hør av ingen hjemme!"

- "Ingen hjemme" viser gjentor,

"men kalværene dinne viser jo utenfor derå?"

- "Jeg har te på", avvarer Brumm.

Dine barn er grunn god nok til at du skal kjøpe hjemmecomputer. Start med VIC 20 - familiecomputeren.

Computere vil prege var hverdag.

Erfaringer fra bl.a. USA viser at computere vil prege vår hverdag på de fleste områder.

Det er den nye mikroprosessorteknologien som har gjort dette mulig, og computernes er nå blitt så billige at det er realistisk å bruke dem både på kontoret og i hjemmet.

Gi dine barn et forsprang og en nyttig hobby.

Kjøper du en hjemmecomputer, er du med på å gi dine barn et verdifullt forsprang når de skal ut i arbeidslivet, tillegg til at de vil oppleve at det er gøy å lære.

Og sammen kan dere lære å bruke den, lære å programmere, utvikle egne programmer, spille sjakk og andre utviklende TV-spill.

Hva en hjemmecomputer kan brukes til.

I hjemmet kan den feks. brukes til privatbudsjettet, selvangivelsen, frimerkesamlingen, matteklesk, språkundervisning, platesamlingen, menylister og oppskrifter, bilregnskap, spill og lek, ja du kan til og med komponere og spille musikk på den. Men VIC 20 har også programmer og tilleggsutstyr som gjør den til en fullverdig computer også til bruk i skoleklasser.

bruk på kontoret. Prislister, kalkyler, lønningslister, diagrammer og kalonner kan du enkelt få frem på skjermen. Ja, du trenger en TV eller monitor i tilknytning til computeren.

VIC 20. Var populære begynnercomputer.

VIC 20 er blitt kalt familiecomputeren, fordi den er enkel i bruk, anvendelig og rimelig. K RAM er en betegnelse for maskinenes hukommelseskapsstørrelse, og 1 K tilsvarer 1024 informasjonsstegn eller -siffer.

VIC 20 har fire tonegeneratorer og musikksynthesizer og opererer selvstølgelig i farger. Hele 16 fargemuligheter. Til VIC 20 finnes det utrolig mange programmer og tilleggsutstyr som gjør bruksumrådene utallige. Vi kan også tilby opplæring i BASIC som er det enkleste og mest logiske programmerspråk.

VIC 20's lave pris gjør den også ypperlig egnet til bruk i skoleklasser.

Hva er ditt behov?

En annonse kan ikke fortelle deg hva en computer kan brukes til, før etter hvert som du

lærer å bruke den, vil du oppdage stadig nye bruksområder. Derfor vil vi ráde deg til å ta kontakt med en forhandler som kan hjelpe deg å analysere ditt behov. Der kan du også prøve computeren i fred og ro, lære litt og bli fortrolig med den. Start allerede i dag. Send inn kupongen, så sender vi deg brosøye og oversikt over hvem som forhandler Commodore Computer på ditt hjemsted. Lykke til. Du går en spennende tid i mote.

Pris kr. 1.476,-*

*Gjelder fra 19. august -83

VIC 20

commodore

COMPUTER

Commodore Computers Norge a.s.

Postboks 109, Økern, Oslo 5.

EM for klubblag 2. runde

Oslo 26.-27.11

Avansemement for OSS

OSS - BUCHAREST

IM Øgaard - IM Stoica
Heim - IM Ghinda
IM Tiller - IM Ionescu
Moen - FM Stanciu
IM Gulbrandsen - FM Georgescu
FM Hoen - Vasilescu

1-0 1-0
1-0 1-0
1-0 0-1
1-0 0-1
1-0 ½-½

og det virker nesten som han foretrekker å spille sluttspill for tiden. Vi er litt overrasket over at Ragnar spilte på 6.bord, - han er en ypperlig lagsspiller og ville trolig sørget for positiv score også på en mer fremskutt plass. Gulbrandsen var på god vei mot 2-0, men gjorde en hårreisende feil i begynnende tidsnød, - en typisk arbeidsulykke.

Kampen ble ikke ferdig i løpet av helgen. Mandag ettermiddag sto det 5-3 til OSS med følgende fire hengeparter:

- 1) Øgaard bonde under mot Stoica i tårnsluttspill.
  - 2) Tiller bonde under mot Ionescu i tårnsluttspill.
  - 3) Moen hadde konge og tårn mot konge, tårn og springer.
  - 4) Gulbrandsen bonde under i et dame/springer mot dame/løpersluttspill.
- På disse fire partiene måtte det norske laget plukke 1½ poeng, noe som ikke så umulig ut tross materiell underlegenhet over hele linja. Øgaard og Moen "kunne ikke" tape, mens de to andre partiene var "uklare minus". I praksis avgjorde Tiller det hele med aktivt, godt spill i sitt parti, - og dermed kunne de norske spillere gå hjem og tørke støv av passene. En fin oppakt til klubbens 100-års jubileum i 1984!

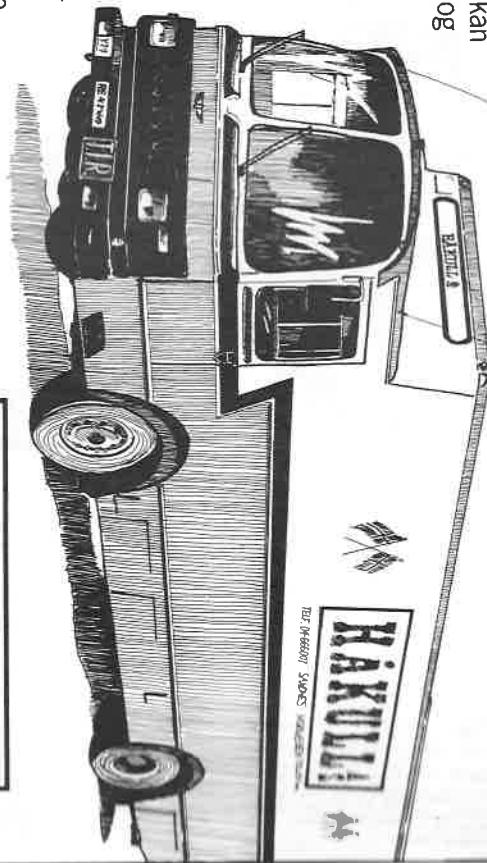
Arne Vinje Gulbrandsen (t.h.) og FM Vasile Georgescu spilte to utpregete kamppartier. Begge vant med svart!

RRA 45

PÅ FLYTTEFOT

Håkull flytter alt - overalt. Vi kan tilby flytting, lagring, pakking og assuranse, i inn- og utland.

Det kan være vanlig flyttetegods, nye møbler, datautstyr, utstillingsgods og hengende konfeksjon. Våre folk pakker glass, stentøy, klær etc. i spesiæmballasje. Vi tar besiktigelse, gir bindende tilbud, pakker, stuer, transporterer, leverer og ordner med eventuelle dokumenter etc. Vi samarbeider med våre kunder om de rimeligste og beste løsninger. Hver flytting er en ny oppgave.

HÅKULL

Kontakt vår flytteavdeling i Sandnes på tlf. (04) 66 60 07, eller et av våre avdelingskontorer. - Hovedkontor: Sandnes (04) 66 60 07 - Avdelingskontor: Kristiansand S: (042) 23 33 35 - Larvik: (034) 86 31 55 - Drammen: (03) 83 75 50 - Oslo: (02) 20 80 20 - Bergen: (05) 32 18 50 - Trondheim: (07) 88 72 11 - Fauske: (08) 44 033

Mens de harde kamper pågikk var stemningen på lagleder/administrasjonsbenken svært så gemyttlig. Fra venstre turneringslederen, internasjonal dommer Johs. R. Kjeken (som har vært feilfri såvel i Gjøvikturneringen, i 8-landskampen og her i EM-kampen), viseformann i "Universitatea Bucharest" Cristian Costescu, Stefan Cotarcea som var Bukarest-universitetets representant i Romanias delegasjon, og ytterst til høyre Oslo Schakselskaps nestformann John Kr. Johnsen.

Trolig må Selskapet reise til Ungarn i kvartfinalen, og skulle OSS klare også den biffen må vi finne frem at-skillig fetere overskriftstyper i Norsk Sjakkblad.

Gjestenes førstebordspiller, den internasjonale mester Valentin Stoica.

Hvit: Ragnar Hoen
Svart: Lucian Vasilescu, Bukarest

SICILIANSK Paulsen

1 e4 c5 2 Sf3 Sc6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Dc7 5 Sc3 e6 6 g3 a6 7 Lg2 Sf6 8 0-0 Le7!

I 4. matchparti Fischer - Taimanov 70 forsøkte svart 8 - Sxd4 9 Dxd4 Lc5, og

fikk problemer etter 10 Lf4! d6 11 Dd2 h6 12 Tad1 e5 13 Le3. Teksttrekket inneholder finessen 9 Tel Sxd4 10 Dxd4 Lc5 11 Lf4!? d6 12 Dd2 Sg4! 13 Te2 Se5. Hoen foretrekker imidlertid en annen stillingstype som han har gode erfaringer med.

9 a4 0-0 10 h3 Sxd4

Et energisk alternativ til 10 - d6 11 Sb3 b6.

11 Dxd4 Lc5

11 - e5!? 12 Dd3 h6 13 b3 d6 14 Lb2 Le6 15 Sd1! med ideen Se3 gir hvit fordel.

12 Dd3 d6 13 Kh2 Ld7 14 f4 Tad8?

Dette bringer svart i vanskeligheter. Bedre er 14 - Lc6 for å fange opp et evt. f5 med Sd7.

15 f5! Lc6 16 Lg5! h6

Doblingen av f-bøndene kunne neppe forhindres. 16 - Sd7 tillater 17 f6, og 16 - De7 17 Dd2 h6 18 Lxh6 ser livs-livsfarlig ut.

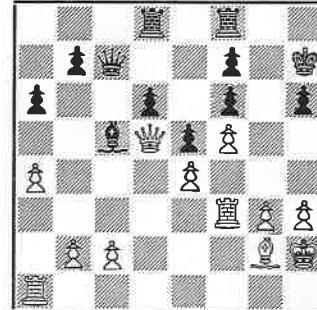
17 Lxf6 gxf6 18 Tf4

Det kan heller ikke være noe i veien for å slå på a6, for å utnytte f-linja og svarts luftige kongestilling.

18 - a5

Svart kan neppe unngå dette uestetiske trekket. På 18 - Kg7 har hvit 19 Tafl Dd7 20 Tg4+ Kh7 21 fxg6 fxg6 22 Sd5.

19 Tf3 Kh7 20 Sd5 Lxd5 21 Dxd5

Hvit har en strategisk vunnet stilling. Han kontrollerer d5, og er klar til å begynne en bondeoffensiv på dronningfløyen. Som vanlig vanskelig gjør de ulikefargede løperne forsvarer.

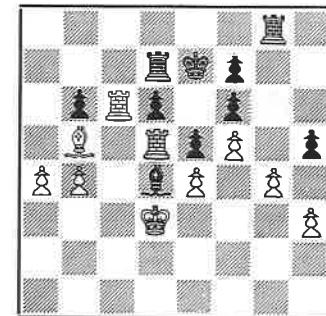
21 - Dc6 22 Td3 Dxd5 23 Txd5 a5 24 c3 b6

Mens a5 sannsynligvis måtte spilles før eller siden måtte spilles likevel, er kommentatoren mer skeptisk til dette trekket, som prisger enda et lystfelt.

25 Lf1 Td7 26 Kg2 Tg8 27 Kf3 Kg7 28 Tb1 Kf8 29 b4 axb4 30 cxb4 Ld4 31 Tc1 Ke7 32 Lb5 Ta7 33 Tc6 Td8 34 g4 Tad7

Svart skilter en fjern motspillsjanse på kongefløyen.

35 Ke2 Tg8 36 Kd3 h5

37 Txd4!

Etter dette kvalitetsofferet ligger svarts stilling i ruiner, og Hoen har ingen problemer med å hale seieren island.

37 - exd4 38 gxh5 Tg3+ 39 Kxd4 Txh3 40 Txb6 Td8 41 Tb7+ Kf8 42 Lc4 Txh5 43 a5 Th1 44 a6 Td1+ 45 Ke3 Tel+ 46 Kd4 Td1+

47 Ld3 d5 48 exd5 Ta1 49 a7 Kg7 50 Kc5 Tc1+ 51 Lc4 Tc8+ 52 Kb5 Ta8 53 d6 Td1 54 Kc5 Kh6 55 b5
1 - 0

PeSt

Hvit: Mihai Ghinda, Bukarest
Svart: Sverre Heim

SICILIANSK, Scheveningen.

1 e4 c5 2 Sf3 e6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Sc6 5 Sc3 d6 6 Le3 Sf6 7 Le2 Le7 8 Dd2 a6

Hvit velger et aggressivt system med lang røkade og bondestorm på kongefløyen, og med sitt siste trekk antyder svart han planlegger en motaksjon på motsatt fløy. Imidlertid kunne han også forsøkt et motstøt i sentrum med 8 - 0-0 9 f4 e5, f.eks. 10 Sf3 Sg4!? 11 f5? Sb4! 12 Ld3? d5: +, Kupreichik - Kasparov 81.

9 f4 Dc7!? 10 0-0-0 Sa5

Etter 10 - 0-0 fremstår Dc7 som et mindre nyttig trekk. Det tematiske b5 bør forberedes med Sxd4 eller Ld7, da dronningplasseringen på d8 har flere fordeler. Svart har bedre kontroll over det viktige feltet f6, og når dronningen trer i aktiv tjeneste på a5 eller b6 skjer dette i ett trekk. Heim finner imidlertid ut at han kan utsette rokaden.

11 g4

Svarts desentraliseringe springertrekk pleier å være en oppfordring til e5, som her ville vært en interessant mulighet. 11 e5 dxe5 12 fxe5 og nå:

a) 12 - Dxe5 13 Lf4 Dc5 14 Sa4 Db4 15 Dxb4 Lxb4 16 Sb6! eller 14 - Dd5 15 Lf3 Dd8 16 Dc3 med avgjørende fordel.

b) 12 - Sd7 13 Sf5!?

a) 13 - Dxe5 14 Sxe7 Kxe7 15 Lf4, og svart kan umulig overleve; f.eks. 15 - Df5 16 Dd6+ Ke8 17 Sd5 exd5 18 Ld3.

b) 13 - exd5 14 Sd5 Dd8 15 Sxe7 Dxe7 (15 - Kxe7 16 Lg5+ f6 17 Dd6+) 16 Dxa5 Dxe5 17 Da3! med mer enn nok for bonden.

11 - Sc4 12 Lxc4 Dxc4 13 g5 Sd7 14 f5 Se5 15 f6 gxf6 16 gxf6 Lf8

Etter 16 - Lxf6 17 Lg5 er svart garantert problemer på de svarte feltene.

17 Lf4

Hvit planlegger å bytte av sentral-springeren og tvinge svart til å slå

igjen med bonden slik at d-linja åpnes. Imidlertid viser det seg (overraskende nok!) at hvit mangler grepsmål, og at svarts kommunikasjonsproblemer ikke hindrer ham i å skape motspill på dronningfløyen.

17 - Dc5 18 De2

I partifortsettelsen virker hvits springere nokså tafatte, men 18 Sa4 Dc7 19 Lxe5 dxe5 20 Sf3 b5 21 Sc3 Lb7 22 Sxe5 b4 gir svart farlig motspill.

18 - Ld7 19 Sb3 Dc7 20 Lxe5 dxe5 21 Dh5

Dermed hindrer hvit både 0-0-0 og Lh6, samtidig som e5 holdes under oppsikt. Nå får imidlertid svarts spill på dronningfløyen utfolde seg fritt.

21 - b5 22 Td3 Lc6 23 Thd1 Tc8!

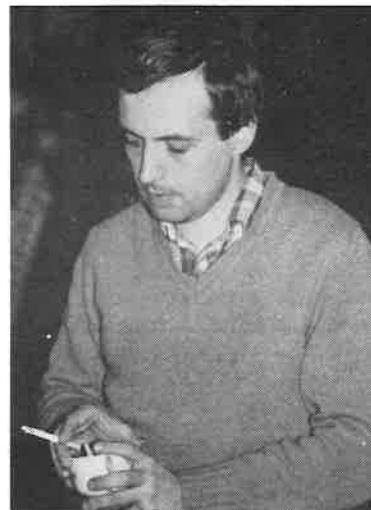
Men ikke 23 - b4? 24 Sd5! exd5 25 exd5 exd5 26 d6! skal man imidlertid ikke tillate.

24 De2

Hvit røper en umåtelig konsekvens og viljestyrke. Han er fast bestemt på å offre springeren, uansett om det er godt eller ikke. På dette tidspunkt er dessuten alle broer brent.

24 - b4! 25 Sd5 exd5 26 exd5 Lb5 27 Sd4 Lxd3 28 Txd3 Ld6 29 Sc6

Det har kostet hvit et helt tårn å komme svart inn på livet. Denne prisen har åpenbart vært for høy.

IM Mihai Ghinda

29 - Tg8 30 Te3 Tg1+ 31 Kd2 Dd7 32 Dxa6 Tg2+ 33 Kd3 Df5+ 34 Kc4 Df1+

Det klareste.

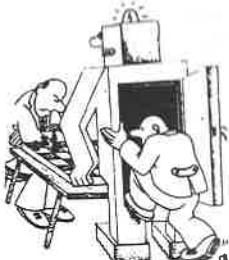
35 Td3 Df5 26 Kb3 e4 37 Td4 Kf8 38 Se7 Lxe7 39 dxe7+ Kxe7 40 d6+ Kf8

Dermed er Ghindas tidsnød over, men partiet fortsetter da Heim har godt med tid.

41 d7 Td8 42 Dd6+ Kg7 43 Dc7 De6+ 44 Kxb4 De7+ 45 Kb3 e3 46 Db7 Tg6 47 Te4 Te6 48 Tg4+ Kh8
0 - 1
PeSt

1984 - maskinenes år?

Det er sjeldent et sjakkarrangement vekker almuens interesse. Dette oppnådde imidlertid klubben i Kongsberg for vel 10 år siden, da den innbød til

et utearrangement i en park i byens sentrum. Hovedingrediensen skulle være demonstrasjon av en sjakkspillende maskin.

Faktisk en liten sensasjon i 1973! Per Ofstad hadde annvaret for maskinen og flere hundre nysgjerrige bivånet at skjermer og ledninger ble montert. Selve maskinen sto i Oslo, trekkene ble formidlet pr. telefon. Det rutete brett på TV-skjermen samlet flere tilskuere enn SV's Reidar T. Larsen som lenger borte i parken snakket bekymret om arbeidsplasser i industrien. Det var 14 dager til Stortingsvalget. Ofstad forklarte at maskinen var pro-

Fortsettet side 21.

PREBO-HUS

boliger for så vel «konger» som «bønder»

PREBO-HUS

— er et nord-norsk kvalitetsprodukt som søker å forene god norsk trehustradisjon med moderne komfort.

Planløsningene på våre boliger er tegnet ut etter Husbankens Prosjekterings-system for småhus, noe som gir store muligheter for personlig utforming av den enkelte bolig.

PREBO-GRUPPEN

— er en kjede av byggmestre, entreprenører og bransjeforretninger som forhandler og fører opp PREBO-HUS over hele landsdelen.

Forhandlere, som er selvstendige og økonomisk uavhengige bedrifter, er mediere i PREBO-GRUPPEN A/S.

PREBO-forhandlerens lange bransje-kunnskap og lokale tilknytning er kundens beste garanti for en vellykket gjennomføring av bygesaken.

PREBO-GRUPPEN A/S

Boks 207, Tel. 62835, 9401 Harstad

Sporty bank med god greie på penger.

Buskerudbanken

DRAMMEN(Bragernes-Stromse-Assiden)-GOL-HOKKSUND-MJØNDALEN-VIKERSUND-ÅMOT
— med tilbud som tåler sammenligning —

HØYFJELLSSJAKKEN

... arrangert på

GAUSDAL
HØYFJELLSHOTELL

— med bare fornøyde deltagere som vokser i antall år for år.
VELKOMMEN TIL OSS TIL EN HYGGETIG SJAKK—FERIE

grammert etter "skolesjakkprinsippet", dvs. at dronningen hadde fått en valør av 10 poeng, tårnet 5 osv. Dette mis-tolket imidlertid maskinen dithen at det gjaldt å få dronningen i spill så fort som mulig, og publikum fikk servert følgende:

Hvit: Utvalgt klubbspiller

Svart: Maskin

1 e4 e5 2 Sf3 Df6 3 Sc3 Df4 4 d4 Df6
5 Lg5 De6 6 Sd5 exd4 7 Sxc7 matt 1-0.

"Det er langt fram til 1984" skrev en lokalavis som kunne fortelle at partiet var et bevis på at mennesket ville være maskinen overlegen i lang, lang tid fremover.

Men så var det dette med Utviklingen. Idag oversvømmes markedet av forskjellige, kommersielle maskiner, spillestyrken deres er raskt på fremmarsj og det er vanskelig for den kjøpe-lystne å orientere seg. Sjakkmaskiner er "in". Der Spiegel forteller at det finnes slike maskiner i 550.000 tyske hjem!

I NSb 6/77 hadde Per Ofstad en informativ artikkel om utviklingen innen datasjakk fram til da. Han sier bl.a.: "Idag kan man for en rimelig penge kjøpe en sjakkspillende partner med spillestyrke på vanlig "hjemmeamatør-nivå" (ca. 1200 i rating)."

Først på slutten av 70-tallet dukket

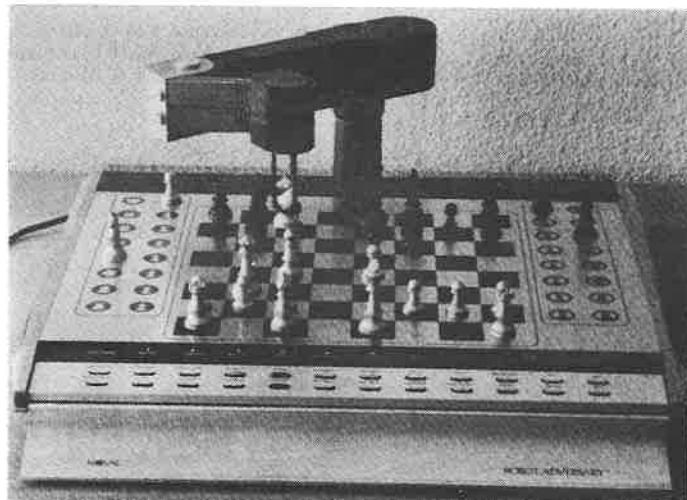
de første maskinannonser opp i NSb. "Eventyrlig elektronikk fra romforskning" var overskriften på en helsides annonse i nr. 4/79. Og i nr. 5/80 het det i annonsen: "Sjakk-computeren er blitt en fullverdig motstander". Det er imidlertid klart at de første maskinene ikke var særlig mye verdt, og Ofstads bedømmelse til 1200 i rating har vi først den aller seneste tid blitt tvunget til å revurdere! Om man skal tro på dagens annonser er det MEPHISTO som er den ledende maskin på salgsmarkedet. Vi har selv erfart at maskinen spiller bra sjakk, om enn med en temmelig kjedelig, byråkratisk spillestil. Følgende skjedde i en simultanoppvisning i München 1. september i år:

Hvit: Anatolij Karpov
Svart: Mephisto III

1 e4 e5 2 Sf3 Sc6 3 Lb5 Sf6 4 0-0 Sxe4
5 d4 exd4 6 Tel f5 7 Sxd4 Sxd4 8 Dxd4
Kf7 9 Lc4+ d5 10 Lxd5+ Le6 11 Lxe6+
Kxe6 12 Txe4+ fxe4 13 Dxe4+ Kf6 14 Sc3
c6 15 Le3 Le7 16 Tel Dd7 17 Df4+ Kg6
18 h4 Df5 19 h5+ Dxf5 20 Ld4 Lf6 21
g4 Dg5 22 De4+ Kf7 23 De6+ Kg6 24 De4+
Kf7 25 De6+ Kg6 26 De4+ ½ - ½

Ifølge "Chess Computer News" er Mephisto III den sterkeste maskin som idag kan kjøpes for en overkommelig sum. Deretter følger Prestige/Elite, Mephisto II, Sensory, Mark VI, Conchess og GGM Steinitz.

Vi vil imidlertid advare mot de noe brautende tekster vi finner i computer-

Siste nytt på
markedet:
Sjakkroboen
"Novag" som
mer enn gjerne
spiller mot
seg selv dag
og natt. Et
funn for den
virkelig late.

annonserne. Skal vi tro på alt sammen finnes det knapt en eneste maskin på markedet som ikke har slått en verdensmester eller vunnet en GM-turnering. Husk angrefisten!

Siste nytt er forøvrig roboten "Novag" som i Vest-Tyskland koster 2698 Mark. Dette er maskinen for de late, maskin-

en som flytter brikkene selv, maskinen som kan repete partieiene og som gir sin motstander gode tips underveis. "Novag" kan spille mot seg selv og demonstrere klassiske partier uten at De behøver å løfte en finger. I påvente av Novags ankomst til Norge: Savner De en sjakkpartner? Ta en tur i klubben!

Østlandsserien

1. divisjon

1 OSS I	2 0 0	11	4
2 Brugata	1 1 0	7½	3
3 Tao	1 0 1	6½	2
4 OSS II	1 0 1	5½	2
5 Tempo	1 0 1	5½	2
6 Hamar	1 0 1	3½	2
7 Stjernen	0 1 1	5½	1
8 Asker	0 0 2	3	0

1. runde:

Hamar - Stjernen 2½-3½, OSSII - OSSII 5-1, Asker - Tao 1½-4½, Tempo - Brugata 1½-4½.

2. runde:

Hamar - OSS II 0-6, OSS II - Asker 4½-1½, Tao - Tempo 2-4, Stjernen - Brugata 3-3.

2. divisjon, Avd. A

1 Drammen 11/4 2 Tempo II 7½/4 3 Sarpsborg 7/2 4 Tønsberg 7/2 5 IØSS 6½/2 6 Larvik 3½/2 7 Moss 3½/0 8 Konnerud 2/0

1. runde:

Konnerud - Sarpsborg 1-5, Drammen - Larvik 6-0 (wo) Tønsberg - Moss 4½-1½ Tempo-IØSS 3½-2½.

2. runde:

Konnerud - Drammen 1-5, Moss - Tempo 2-4, Larvik - Tønsberg 3½-2½, Sarpsborg - IØSS 2-4.

2. divisjon, Avd. B

1 Ski 9½/4 2 Eidsvoll 8/4 3 Strømmen 7½/4 4 Stjernen II 7½/2 5 Hønefoss 5½/1 6 Gjøvik 5/1 7 Lillehammer 4/0 8 Kongsvinger 1/0

1. runde:

Strømmen - Stjernen II 4-2, Hønefoss - Gjøvik 3-3, Eidsvoll - Lillehammer 4-2, Ski - Kongsvinger 5½-½.

2. runde:

Strømmen - Hønefoss 3½-2½, Lillehammer - Ski 2-4, Gjøvik - Eidsvoll 2-4, Stjernen II - Kongsvinger 5½-½.

3. divisjon

Avd. A

1 ASKO 6/4 2 Fredrikstad 6/4 3 Moss II 4½/2 4 Halden 3½/2 5 Myrvoll 2½/2 6 Ås 2½/0 7 Marker 2/0 8 IØSS 1/0.
(Vi har ikke fått resultatet fra matchmatchen mellom IØSS og Myrvoll.)

Avd. B

1 Nordstrand 6½/4 2 Nittedal 6½/4 3 Eiker 6/4 4 Sørums 4½/2 5 OSS III 4/2 6 ASKO II 2½/0 7 Sicilianerne 1½/0 8 Sjakkameratene 0/½.

Avd. C

1 Hamar II 6/4 2 Lunner 6/4 3 Våler 5/3 4 Sørums II 4½/3 5 Løten 4½/2 6 Lillehammer II 4/2 7 Trysil 1/0 8 Elverum 1/0.

Avd. D

1 1911 7/4 2 Caissa 5½/3 3 Asker 4½/2 4 Skien Ungdomssjakk 3½/2 5 Eiker II 3/2 6 K & V 3/2 7 Horten 3/1 8 Tønsberg II 2½/0

60-års jubileum i Stjernen

Sjakkklubben Stjernen er for tiden Norges største klubber, og samtidig en av de sterkeste. Klubben har egne lokaler på Grünerløkka i Oslo, og takket være en enestående innsats av dyktige administratører og flittige dugnadsarbeidere, eier klubben over halvparten av gården spillelokalene befinner seg i. Imidlertid er denne uhaute velstand av nokoå ny dato, og veien frem var både lang og hard, hvilket vi lett overbeviser oss om når vi nå foretar et streiftog i klubbens historie.

Klubben ble stiftet 5. september 1923 av en håndfull sjakkinteresserte på Grünerløkka. De hadde lenge vært fornøyde med å dyrke sin hobby i bakværelset i Berntsens fruktbutikk i Hesselberggaten, men var etterhvert begynt å føle trang til mer utadrettet virksomhet, og plutselig var Christianias sjakkliv beriket med enda en klubb.

De første protokoller lever ingen tvil om at oppveksten var hard, men styret, ledet av formannen Ingvald Dahl, gikk på med krum hals, og arrangerte basarer og utloddninger. Det

varte ikke lenge før man hadde penger til å kjøpe noen brikkesett. Brett låget man selv. Man var nevenyttige i de dager. (Dog skal Birger Fjærgård - den daværende materialforvalter - ha visse vanskeligheter med å håndtere de store, tunge trebrettene som ble resultatet av medlemmernes ivrige snekkervirksomhet. Klubben fikk også et egnet spillelokale i Kaffistova på Olav Ryes plass, etter å ha vært forflyttet til en lugubre lokalitet. Utpå høsten 1924 var imidlertid de øverste begynnelsesvanskhetene overstått, og 1.januar 1925 hadde man

Sentrale personer i styre og stell: Fra v. Mary Klingen, Leif Kverndal, Egil Stubberud, Bjørn Øverland, Trond Schjetne, Harry Hansen og Leif Gulliksen. Foran sitter Tor Henriksen.

Siste runde i Østlandsserien 1982. Stjernen slår Drammen og sikrer seieren. På førete bord spiller Petter Stigard mot Tor Kristiansen. Deretter skimtes i bordrekkefølge Stein G Myren, Morten Trolldal, Thomas Heiberg, Odd Flater og Lars Kjølberg. Johan Andreassen overvåket det hele. (Foto: Ø. Brekke.)

samlet seg såpass at klubben kunne meldes inn i NSF.

Det ble imidlertid en brå slutt på oppgangen da depresjonen satte inn i 1930. Medlemstallet sank drastisk, og klubbkassa var på det nærmeste tom. Et nytt og handlekraftig styre blåste nytt liv i klubben. Man fikk satt i gang en tombolaturnering og startet en klubbavis - Stjernerneverdenen. Videre begynte nå noen av klubbens spillere å gjøre seg gjeldende i større sammenhenger. Vi vil særlig nevne Gustav Martinsen, Einar Jansen og Thormod Østeraas.

Kort sagt: Klubben kom til krefter, og det varte ikke lenge før den inntok plass blant landets ledende. I 1938 spiller Østeraas stikkamp om NM-tittelen med Oluf Kavlie-Jørgensen (han tapte den riktignok, men likevel..), og Stjernen vinner kretsmeisterskapets B-klasse. Året etter vant man endog den gjeve A-klassen. Bedriften ble gjengjentatt i 1940, da Stjernen også tok sitt hittil eneste norgesmesterskap for lag.

Under krigen lå aktiviteten nede, men klubben tålte overvintringen bra, og i 50-årene skinte Stjernen som aldri før. Dessuten hadde André Bjerke meldt seg inn i klubben. Dette var et bekjentskap begge parter hadde glede av. Det er nok å lese kapitlet om Stjernen i Bjerkes humørfulte sjakkerindringsbok "Spillet i mitt liv". Bjerke introduserte Evansbambiten, hans elskede blant sjakkåpninger, for sine klubbkamerater, og interessen for 1 e4 e5 2 Sf3 Sc6 3 Lc4 Lc5 4 b4! ble så sterk at man i 1955 arrangerte en tematurnering istedetfor det sedvanlige klubbmesterskap.

I denne perioden holdt Stjernen til i Folkets Hus på Grünerløkka, men i 1959 ble husleien for høy, og på 60-tallet førte Stjernen en utrygg kafétilværelse. Dette virket hverken befordrende på medlemstall eller aktivitet, og i 1968 holdt de siste 27 trofaste medlemmene på å fryse i hjel i "Sjakk-kaféen" i Pilestredet. Nok en gang var situasjonen kritisk, og nok en gang var det handlekraftige menn med mot i brystet og vett i pannen som skulle gi klubben nytt liv.

Gunnar Nilsen, het klubbens daværende formann. Sammen med Alf Gullhav, klubbs rådgivende jurist, sporet han opp et ledig butikklokale på Grünerløkka. Pengar ble lånt, og snart var Stjernen eier av en matvareforretning med kjøledisk og kassaapparat og alt til faget henhørende. I løpet av forbløffende kort tid ble inventaret solgt og lokalene omninnredet, og i juni 1969 var Stjernen under eget tak.

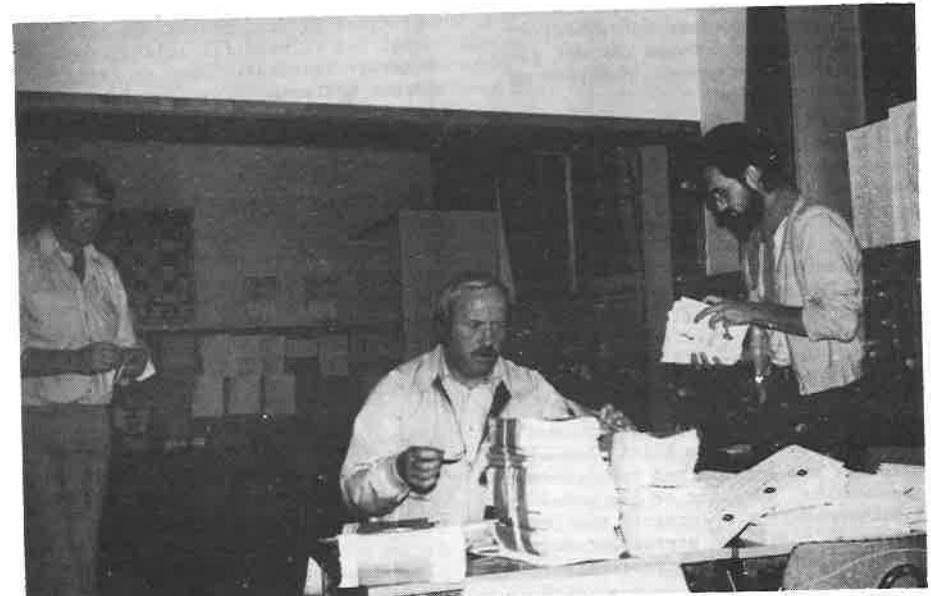
De siste 10 årene har klubben utviklet seg til en storklubb med flere sterke spillere, blant hvilke IM Knut Helmers rager høyest. Lokalene er blitt utbygget og utbedret, og klubben har endog skaffet seg 55% av aksjene i A/S Seilduksgaten 11. Klubben har rett og slett blitt drevet, og det av dyktige folk. Det er i denne forbindelse umulig å nevne navn, for det er mange, mange som har gjort en kjempeinnsats. Likevel vil jeg, enten de liker det eller ikke, få nevne Johan Andreassen og Bjørn Øverland.

I år ble det altså feiret jubileum, og det meldes om en veldig fest på Ekebergrestauranten. En intern jubileumsturnering er også blitt avholdt, og et tykt jubileumsnummer (redigert av undertegnede) har sett dagens lys.

Tre nye æresmedlemmer ble utnevnt på jubileumsfesten. Fra v. Mary Klingen, Asta Kvinge og Egil Stubberud.

Herved gratuleres Stjernen hjerteligst med de 60. Måtte det fortsatt spire og gro i klubben, og måtte de drivende krefter heller ikke i fremtiden spare seg.

NSB pakkes. De maurflittige er Steinar Johansen, Leif Gulliksen, Svein Karlsen og Morten Løken.

FORMANNEN

Stjernens formann Tor Henriksen er en dyktig administratør. Han har da heller ikke manglet treningsmuligheter. Han har bl.a. sittet i NSFs sentralstyre og er til daglig rektor ved Statens bibliotekhøyskole. Han bevarer her spørsmål fra PeSt.

Hvis du ble bedt om å gi en kort karakteristikk av Sjakkklubben Stjernen; hva ville du svare da?

Stjernen er en nokså stor klubb med spenn fra toppspilleren til den enkleste amatør. Driften preges naturligvis av spennvidden og det høye medlemstallet.

.....?

.....?

Ja, er dette alt du har å si?

Du ba jo om en kort karakteristikk, men jeg kan godt si litt til. Vi har jo på en måte for mange medlemmer, i og med at vi ikke har lokalplass til alle samtidig. Altstå må aktivitetene spres på flere dager. Videre medfører naturligvis størrelsene forpliktelser overfor krets og forbund når det gjelder bemanning av styrer, komiteer og utvalg.

Og Stjernens høye medlemstall skyldes kanskje et intenst rekrutteringsarbeid?

Huff, nei. Ungdomsarbeidet har vi nok lagt for liten vekt på. Når det gjelder spredningen i alder, er jo klubben et speilbilde av det norske samfunn: få unge og en stor del eldre. For tiden får vi en del spillere fra andre klubber, innflyttere o.l.

Dette bør det kanskje gjøres noe med?

Absolutt. Det skal opp i styret med det aller første, men hittil har vi hatt for mye å gjøre med jubileumsarrangementene. Dessuten er jeg nokså ny i formannsvervet. Forøvrig vil jeg nok si at tidligere styrer har vært flinkere med rekrutteringsarbeidet.

Klubben kan skryte av en god økonomi?

Vel, vel, vel.. Vi eier nå ihvertfall

På dette bildet ses Bjørn Overland overlate sitt formannsverv til intervjuobjektet.

over halvparten av en leiegård, som i sin tid ble ervervet for å sikre klubben spillelokaler i lang tid fremover. Nå er gården kommet inn under byfornyelsesprogrammet, men vi vil jo stadig eie spillelokalene når kommunen har kjøpt gården, pusset den opp og solgt det tilbake til leietagene. Likevel: Inntektskildene er først og fremst medlemskontingenten (som vi forsøker å holde så lav som mulig) og en ikke ubetydelig dugnadssinnsats.

Stjernen har jo blant annet ansvaret for å sende ut NSb. Hvordan går dette dugnadssarbeidet?

Stort sett er det de samme som møter opp gang etter gang. De fleste har imidlertid klart å holde seg unna. Takket være de få, men trofaste ildsjeler har det gått bra så langt, men det spørrs om vi klarer dette i fremtiden.

Er Stjernen Norges nest sterkeste klubb?

Det var nå sterkt sagt, da.. Men vi pleier nå å havne på en 2. eller 3. plass Lag-NM finalene. Noen kortsiktige muligheter til å endre dette i positiv retning, kan jeg imidlertid ikke se.

Men kanskje noen langsiktige?

Vi har jo en del mer eller mindre løse planer. Vi håper å engasjere toppspillerne mer i de interne klubbturneringene ved å innføre en ren mesterklasse. Dessuten skal sjakkinformasjonen styrkes. Et bibliotek er under oppbygning, bestående av tidsskrifter, oppslagsverker og et alminnelig utlånsbibliotek.

Til slutt kan jeg nevne at vi har drøftet muligheten av å få f.eks. Helmers som spillende trener for 1. laget. Så man kan kanskje forsiktig antyde at det muligens er et og annet i gang i Stjernen?

Ja.

Filmnytt

Liv Ullmann sitter for tiden og grubler over sjakkbrøttet i Geneve. Det dreier seg om innspillingen av en fransk film, ifølge Dagbladet. På norsk lyder tittelen noe sånt som "Narrenes spill", og omhandler en hard psykisk kamp mellom to sovjetrussiske sjakkspillere. Den ene er tilhenger og den andre motstander av det sovjetiske regimet. Hva Liv Ullmann har med dette å gjøre er uklart, kanskje hun spiller rollen som Petra? Ullmanns motspiller er Michel Piccoli, kjent bl.a. fra "Etegildet". Der spilte han en som sprakk, nå spiller han altså sjakk!

Vi har helt glemt å anmeldte filmen som ble sendt i NRK-fjernsynet mandag 13. juni i år. Filmen het ganske enkelt "Sjakkspillerne", en indisk produksjon og sørdeles interessant (selv om hele TV-Norge skrudde over på TV2 der det var fotballkamp).

Handlingen var lagt til 1850-årene og de to brikkeflyttende entusiaster Mirza og Mirza forsøkte fortvilt å dyrke sin hobby i fred. Men hustruen til sistnevnte bryter stadig inn i spillet og ber Mirza gjøre noe nyttig, hvorfor han utbryter: "Kvinner! De sier ingenting når du tilbringer natten hos en skjøge. Men når du er hjemme og spiller et vanlig parti sjakk, plager deg hele tiden!" Mirza forsøker senere å fortelle sin kone litt om det edle spill: "Sjakk ble oppfunnet i India og nå spilles det i hele verden." Hustruen: "Da er hele verden dum."

Sjakkfrelestes filmentusiaster må nok belage seg på å reise utenlands for å få med seg den kanadiske produksjonen "The Great Chess Movie", opplyser filmtidskriftet "Z". i nr. 3/83. Filmen hadde amerikansk premiere i april og i hovedrollene har den halvdokumentariske forestillingen navn som Karpov, Kortsjnoi og Fischer.

Erland Scheen

In memoriam

Erland Scheen er død, nær 84 år gammel. Scheen ble et kjent navn i norsk sjakk da han tidlig på 60-tallet skrev Norges Sjakkforbunds historie, et stort stykke arbeid som tok over to år å fullføre. Scheens pionerarbeid som resulterte i jubileumsberetningen i 1964 krevde fullt ut den tålmodighet og

faglige kunnskap som nettopp Erland Scheen hadde. Han har også utgitt en fyldestgjørende historikk for fotballklubben Skeid og dessuten har han på eget forlag utgitt en samling reisebeskrivelser fra utlendinger på besøk i Norge. Scheen var medlem av Bibliofilforeningen, han behersket en lang rekke språk og arbeidet mange år som spediteur i Berg-Hansens reisebyrå. Han har hatt sekretærverv i Oslo og omegn Sjakkrets og Norges Sjakkforbund.

Sigurd Heiestad

Dag Orseth:

Bazarovs barn

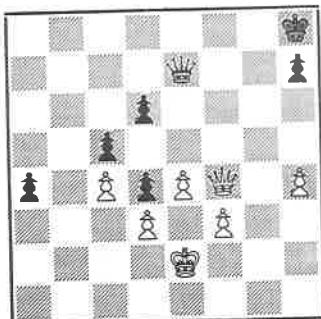
En lettere frustrert redaktør på tråden: "Vi skulle gjerne hatt en artikkel til vårt Julehæfte. Helst nisserier."

Så sitter vi der. Lojale vil vi gjerne være. Vi forstår redaktørens problem. Nisserier av tilsvarende kaliber som fjarårets, er vi imidlertid ute av stand til å produsere. Evnene er nå engang ulikt fordelt. Kunnskapene lyseså. Vi får ty til alternativer.

Hva med bønder? I det minste finnes det tilknytningspunkter der. Men like morsomme som nisser er de jo ikke. Heller kjedelige. Et fram - et på skrå. Massenes terror. Rene sosialismen. Vi hører allerede Kaj Skagen i bakgrunnen: "Hva med individet? Hva med den religiøse dimensjon? Hvor blir det av julen i vårt liv?" Men likevel bønder. Og en julehilser til en sjakkredaktør.

7.runde i årets landsturnering. Problemkomponisten med de kvite brikker er ingen sann remistilhenger. Derfor er det blitt produsert en mengde trekk.

Dag Orseth

Jarl H. Ulrichsen

Hengeparti med ca. 5 minutter til analyser. Han har vel spilt 41 Kd2 for å

stoppe a-bonden, tenker vi dysindig og prøver å finne remisen, mens presen skriver at jeg spiller på vinst i hengepartiet.

41 Kd2 Dg7! 42 Dxd6 Dg2+

og et lite hav av trekk senere tok kvit evig sjakk.

Under påspillet:

D.O.: "Hvorfor forsøkte du ikke 42 Dg5 Db7 43 et-eller-annet. Du kan da ikke tape det?"

J.H.U.: "Jamen, det vinner jeg da etter 43 h5!"

D.O.: "Hvorfor forsøkte du så ikke 42 Dg5....."

J.H.U.: "Det er et eller annet skummelt....."

Noen minutter senere fant problemisten ut at bondesluttspillet etter 42 Dg5?? Dxg5! er vunnet for svart og ikke for kvit, som vi begge hadde ment. 43 hxg5 Kg7 44 f4 Kg6 45 Kc2 Kh5! og angriper bøndene bakfra!

Om aftenen.

Mulig samtale på et utedested:
Spiller fra lavere klasse: "Vinner ikke 42 Dg5?"

D.O.&J.H.U.: "Der har vi det. De klager over nivået i eliteklassen, men selv ser de ikke engang at kvit taper bondesluttspillet!"

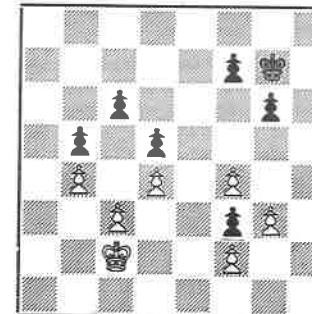
Følgt av en lengre pedagogisk anlagt utredning.

Vi er enig med Dagbladet. Det var forferdelig med alle disse remisene i årets eliteklasse. Her får en tilbud om å spille landsturnering. Friskt og freidig reiser en til Trondheim for å kunne spasere inn til en gjentakelse av fjarårets suksess. Tenk å få bli remiskonge igjen. Så skjer det ulykkesalige. Allerede etter tre runder er det håpløst! PeSt er ikke til å ta igjen.

Frustrasjoner, kjære Dagblad! Visste vi det ikke. Før eller senere måtte også andre oppdage det reelle formål med et sjakkparti - fred, fordragelighet og kaffe. Eller var det annen drikke. Hukommelsen blir dårligere også.

Vel, så sitter vi der før 8.runde. Vi har en snikende mistanke om at titellen er iferd med å glippe. PeSt foran, Espen ved siden, og bare to runder igjen. Til overmål sitter vi overfor nok en motstander som mener at fred er ei det beste. Og nok en gang er det bønder.

Ole Chr. Moe

Dag Orseth

Nå er det vi som føler at det er et eller annet skummelt. Taper vi til overmål partiet? Det er så mye greiere med disse ti-trekks remisene.

36 - g5

Grukk! Varianter - varianter. Vi ville mye heller vært bakspiller. Tar vi den bonden blir vi vel skvist ut. 37 fxg5 Kg6 38 Kd2 Kxg5 39 Ke3 Kg4 40 Kd2 Kh3

og f3-bonden går i mål.

37 Kd2 gxsf4 38 gxsf4 Kg6

Hjem spiser egentlig vilke f-bønder? Et kongerike for en julenis! Nåvel, på ham!

39 Ke3 Kh5 40 Kxf3

Synd med alle disse bøndene som forsvinner. Hva nå med fjøsnissene?

La oss se. Trekker vi kongen, dør vel snart hele befolkninga under et nøytronbombeangrep.

41 f5

En for alle!

41 - f6

Det hjalp ikke med verken 41 - Kh3?
42 f6 eller 41 - Kg5 42 Kg3.

½ - ½

Men PeSt hadde ordnet remisen for lengst.

Om aftenen. På et utedested.

Problemkomponisten: "Du skulle tapt det partiet. 36 - Kh6! vinner for svart. 37 g4 f5 38 gxsf5 gxsf5 39 Kd2 Kh5 40 Kd3 Kh4 41 Kd2 Kh3 42 Kd3 Kh2 43 Kd2 Kg1 44 Kel Kg2 og vinner. Du var heldig der."

"Ja", sa vi "du har sikkert rett".

Det hadde han. Men heldig! Vi som måtte produsere 41 trekk!

Og PeSt beholdt ledelsen:

RESULTATER NM 83 Kl. M.Elite

1 Petter Stigar 8/9

2 Dag Orseth 7/9

3 Espen Agdestein 6/9

osv.

Men hvor blir det av premiene?

1/2 - 1/2

Radiosjakklandskampen mellom Jørn Sloth, Danmark (bildet t.v.) og vår egen Edward Sterud nærmer seg slutt. Det er overveiende sannsynlig at partiet ender med poengdeling, selv om dansken har 3 mot 2 bønder på kongefløyen. Grømen til at partiet drøyer noe lenger enn nødvendig, er at dansken får betaling pr. utført trekk!!!!!! og da er det selv sagt bare å skubbe i vett.

En interessant match har det vært uansett, et parti som tjener begge parter til øre.

LITTERATUR

EDITON OLMS

Siegbert Tarrasch:
Die moderne Schachpartie (2.utg.1916)

Doktorens hovedverk, med 223 mester-partier sortert etter åpninger (mest spansk og dronninggambit), både grundig og belærende kommentert.

Efim Bogoljubow:
Das internationale Schachturnier
Moskau 1925

Bogoljubovs egen største triumf, foran Lasker og Capablanca. Endel av kommentarene er ganske kortfattede.

Savelly G. Tartakower:
Das neuromantische Schach/
Schachmetodik (1927/29)

To gode bøker i én. Den første omhandler de dengang hypermoderne åpningene Aljechins forsvar, Réti-åpning, alle indiske forsvar osv. Den andre - en lærebok - er også interessant.

Emil Schallopp:
Das Schachturnier zu Hastings 1895

Et av alle tiders møter mellom gammel og ny tid. (1 Pillsbury 2 Tsjigorin 3 Lasker 4 Tarrasch 5 Steinitz osv.) Også boka er av høy klasse.

ØB

2. utgave av ECO (encyclopedia of chess openings), del B

vil komme ut i 1. halvdel av 1984. De beste og viktigste landevinninger på åpningsteoriens område blir behandlet på 500 sider. Dette er den beste av alle utgaver av ECO til nå.

Åpninger står stille, går eller løper. Sprinterne blant dem: Siciliansk, Pirc, Aljechin og Caro-Kann utgjør de viktigste delene av del B. Kasparov skriver om Scheveningenvarianten i Siciliansk, og bedre og grundigere behandling har den aldri fått. De som

skriver om siciliansk er ledende stormestre som har spilt åpningen i 30-40 år: Kortsnoj, Geller, Polugajevskij og Taimanov. Kapitlet om den populære og kritiske Svesnikovvarianten er skrevet av Svesnikov selv. Botvinnik, som fravristet Tal VM-kronen ved hjelp av Caro-Kann, skriver naturligvis om dette forsvaret. Larsen skriver om Skandinavisk, mens Hort tar seg av Aljechin.

Mange småfeil ved 1. utgave er blitt rettet på, mindre interessant stoff er blitt erstattet av mer aktuelt og feilaktige analyser er blitt korrigert. Et team på 22 forfattere og et dusin eksperter har gjort 1. og 2. utgave til 2 forskjellige bøker. Det ligger 9 år mellom dem, og 25% av materialet er fornyet.

Som vanlig benyttes vårt internasjonale sjakkpråk. Tegnforklaringen er på 8 europeiske språk, samt kinesisk og arabisk.

2. bind av sluttspillsencyklopedien

I dagens turneringssjakk faller avgjørelsen sjeldent i åpningen, og kampanen fortsetter ofte inn i sluttspillet. Det finnes en mengde spesialisert åpningslitteratur, men først med ECE (encyclopedia of chess endings), har man begynt å arbeide med sluttspillet i sin helhet.

Sluttspillsencyklopedien vil inneholde 7500 vakre og instruktive eksempler. Både studier og praktiske spill er presentert. Spilllets skjønnhet, dets hemmeligheter og lover vises klarest i sluttspillet, og her er de lett tilgjengelige takket være den presise klassifiseringen.

Encyclopediens 5 bind er
1) Bondesluttspill 2) Tårnsluttspill I
3) Tårnsluttspill II 4) Dronningsluttspill og 5) Sluttspill med lette offiserer.

Det første bindet er allerede utkommet. Tårnsluttspill II kommer i 1. halvdel av 1984 og vil inneholde 1500 eksempler. For redaktører og forfattere er dette den vanskeligste delen, for konkurransespilleren den viktigste og for elskere av Caissa den vakreste.

Verdens ledende spillere: Karpov, Kasparov, Beljavskij, Timman, Adorjan, Browne, Kavalek, Nunn o.a. samt ytter-

ligere et dusin eksperter garanterer korrekte analyser. Mange av eksemplene inneholder mange ideer og forskjellige motiver. Det er svært sannsynlig av du i boka finner akkurat den stillingen du er interessert i, eller en stilling med de samme ideene.

Sluttspillsencyklopedien er en del av INFORMATORS INFORMASJONSSYSTEM og utgjør sammen med åpningsencyklopedien et helt system.

Lamford: Albin Counter-Gambit

Denne gambiten har dårlig rykte, men det er hevet over tvil at en velforberedt svartspiller kan gi hvit et og annet å tygge på. Boka kan fortelle at etter 1 d4 2 c4 e5 3 dxe5 d4 4 Sf3 Sc6 5 g3 er 5 - Lg4 6 Lg2 Dd7 7 0-0 0-0-0 8 Db3! dårlig for svart, men 5 - Le6 derimot er et forsøk verdt. Kommer d4-spillere over det ganske land heretter til å besvare 1 - d5 med 2 Sf3!?

Gufeld: The Sicilian Defence

En bok om hele siciliansk-komplekset på bare 198 sider! På baksiden får vi opplyst at forfatteren konsentrerer seg om hovedvariante og generelle strategiske ideer. Det påstås at boka skal inneholde teori nok for "gjennomsnittsspilleren", hvilket muligens er riktig, men jeg tror likevel man vil tjene på å studere bøker som går noe grundigere til verks.

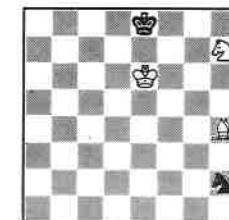
PERGAMON PRESS

Neishtadt: Paul Keres, Chess Master Class

En midtspillslærebok, basert på Keres partier. Innholdsrik, velskrevet, instruktiv osv. Anbefales!

WALTER DE GRUYTER & CO
Gurwitsch/Speckmann: Meisterwerke der Endspielkunst

En fin innføring i studiene verden. Boka inneholder også litt historikk, estetikk osv. Her en studie av en av forfatterne.

SPRECKMANN 1954.
avdel 4 1h6+,
avdel 3 - Kd8 tillater en avgjørelse
etter 1 1h7! Sg4 2 1g5! S -- 3 Sf6+, hvort
LØSNING PÅ STUDIEN

PeSt

Fra TIDEN NORSK FORLAG har vi mottatt to bøker. Den ene har ingenting med sjakk å gjøre, bortsett fra at forfatteren heter Sigurd Heiestad. "Her skal byen ligge" er en samling minner/lokahistoriske essays om det gamle Christiania. En artig bok i typisk Heiestad stil, bygget på forfatterens populære artikkelserie "Minner fra indre by" i Arbeiderbladet.

Tiden Norsk Forlag

DRONNINGGAMBIT

WALTER TEVIS

En ny sjakkroman, denne gang med amerikansk forfatter. Tevis sier i et forord følgende: "Det utsøkte spillet til stormestrene Robert Fischer, Boris Spasskij og Anatolij Karpov har vært en kilde til fryd for spillere som meg selv i årevis. Men siden "Dronninggambit" er et oppdiktet verk, fant jeg det klokt å utelate dem fra personagalleriet, om ikke annet så for å unngå motsigelser i forhold til virkeligheten".

Den ytre handling er tradisjonell. En ensom jentunge vokser opp i et barnehjem hvor man doper ungene med piller

og hvor miljøet er svært så tøft. Så viser det seg at Beth Harmon har talent for sjakk, og vi følger henne fra turnering til turnering inntil hun møter verdensmesteren Borgov (med sorte øyenbryn og mørk dress) på hans hjemmebane i Moskva. Skildringene av sjakkmiljøet er troverdig og man kribler av spenning når Tevis beskriver partiene og hva som foregår i heltens hode under spillets gang. At det er en kvinnelig triumfator i et mannsdominert miljø gir romanen en ekstra dimensjon.

Oversettelsen til norsk er brukbar, selv om stormestere neppe spiller f7-f5 med springeren på f6, og de samme eksperter vil neppe diskutere trekket 5 Sf3 seriøst etter åpningen 1 e4 c6 2 d4 d5 3 Sc3 dxe4 4 Sxe4 Sf6. Innholdet og handlingen ellers er imidlertid så bra at de faglige småfeilene ikke virker sjenerende. Det er ingen tvil om at denne boken bør stå øverst på alle sjakkinteresserte ønskelister denne julen.

hwh

På vei mot et eget junior-NM?

NM for ungdom

Det individuelle NM i skolesjakk har skiftet navn til individuelt NM for ungdom. (Kvalifiseringsprosedyrene er dog de samme.) Et denne navneendringen begynnelsen på en omstilling, slik at vi virkelig får et eget Jr.NM separert fra landsturneringen (som bare får ratingklasser) ?

Vi bare spør. Forøvrig foregikk dette i Moss, eller rettere sagt: i Moss og Rygge. De to yngste klassene bodde og

Anders Øvergaard var nok en gang en av forgrunnsfigurene.

Moss 18.-20-11

spilte på Rygge hotell, 2 mil utenfor Moss, mens de tre eldste spilte på Hoppern skole på Jeløya, hvortil de ble fraktet fra Mosseporten, et sivilforsvarsanlegg dypt inne i fjellet hvor de tilbrakte nettene.

Med andre ord var arrangementet spredt over flere steder, og det vil nok være en fordel om man neste gang klarer å samle det hele litt bedre.

Dessverre har vi ennå ikke fått komplette resultatlisteler, men her bringer vi i det minste medaljevinnerne:

KLASSE A (Inntil 10 år)

1 Tommy Evensen, Oslo	$6\frac{1}{2}$
2 Einar Børs, Hordaland	5
3 Kjetil Lie, Rogaland	5

KLASSE B (11-12 år)

1 Sverre Skogen, Buskerud	$6\frac{1}{2}$
2 Sølve Lindgard, Akershus	$5\frac{1}{2}$
3 Erik Fossan, Rogaland	5

KLASSE C (13-14 år)

1 Anders Øvergaard, Hedmark	6
2 Richard Müller, Hordaland	$5\frac{1}{2}$
3 Per A Nilsen, Østfold	$5\frac{1}{2}$

KLASSE D (15-16 år)

1 Ivar Bern, Hordaland	$5\frac{1}{2}$
2 Fredrik A Dahl, Akershus	5
3 Ole A Bratvold, Oslo	5

Fra venstre Rune Djurhuus, Petter Glenne og Ivar Bern. (Foto: PeSt/Øyvin Jensen)

KLASSE E (17-25 år)

1 Bjørne Dyre Syversten, Akershus	$5\frac{1}{2}$
2 Trond Eikeland, Hordaland	5

Det nordiske mesterskapet spilles i Reykjavik 9-12 februar neste år.

Tilslutt et parti fra mesterskapet.

Hvit: Nils Erik Moe-Nilssen
Svart: Vidar Kjetilsrud

SICILIANSK, Dragevarianten

1 e4 c5 2 Sf3 Sc6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 d6

Tillater hvit å spille 5 c4 hvis han ønsker det.

5 Lc4 g6 6 Sc3 Lg7!

Ikke 6 - Sf6 7 Sxc6 bxc6 8 e5 dxe5? 9 Lxf7+!

7 Le3 Sf6 8 f3 Ld7 9 Dd2 0-0 10 0-0-0
a6

Stillinger med rokader til motsatte sider og åpent sentrum er som regel tempokritiske, og erfaringen har vist at svarts minoritetsangrep på droningfløyen blir for langsomt. Angrepet må føres med offiserene, og bedre var derfor 10 - Tc8 med planen Sc6-e5-c4 eller 10 - Da5 fulgt av Tfc8.

11 h4 b5 12 Lb3 b4 13 Sce2

Godt var også 13 sd5.

13 - a5

13 - h5 gjør oppgaven vanskeligere for hvit.

14 h5 Sxh5

Til venstre seierherren Tommy Evensen. Deretter situasjonsbilde fra klasse 11-12 år, Erik Fossan hvit mot Sverre Skogen, deretter Gisle Salem-Sølve Lindgard og i bakgrunnen sees Atle Grønn. (Foto: PeSt/Øyvin Jensen)

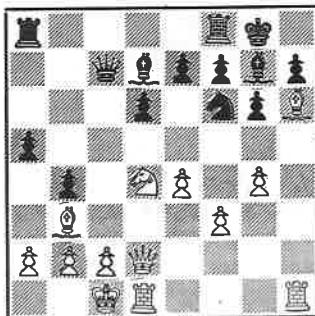
Tapstrekket, men svart har problemer også etter 14 - a4 15 Sxc6 Lxc6 16 Lc4 og 14 - Sxd4 15 Lxd4 a4 16 Ld5.

15 g4 Sf6 16 Lh6

Her anbefalte hvitspilleren etter partiet 16 Sxc6 Lxc6 17 Lh6. Poenget er å holde springeren på e2 slik at den kan gripe inn over g3.

16 - Sxd4(!) 17 Sxd4 Dc7

Naturligvis et håpløst trekk, men fantes det noe bedre. 17 - a4 18 Ld5 vinner også for hvit.

18 Lxg7 Kxg7 19 Dh6+ Kg8 20 g5 Sh5 21 Txh5! gxh5 22 g6 hxg6 23 Dxg6+ Kh8 24 Dxh5+ Kg7 25 Tg1+ 1 - 0

Øverst den populære turneringsleder Paul Johansen. Nederst sølvmedaljevinneren Trond Eikeland.

Fred Ellingsen i sitt rette element; blant unge talenter og flotte premier etter NM for ungdom i Moss. Så gjenstår å se om Ellingsen&co. vil premiere NSF-medlemmer med et bedre og mer folkelig NSF.

står altså Fred Ellingsen!

Nei, nei, nei, nei, nei! Dette er resultatet av lagarbeid. De andre Taoistene gjør en kjempejobb. Øyvin Jensen, for eksempel. Eller Paul Johansen. Helge Flakstad. For ikke å snakke om Petter Haugli, som også er en nøkkelperson i det viktige rekrutteringsarbeidet.

Og enda er ressursene på langt nær oppbrukt! Jeg sikter til at Tao-trioen Haugli, Rishovd og De selv har søkt og fått den ledige stillingen som redaktør(er) av Norsk Sjakkblad. En krevende jobb, om vi tør si det selv..

Det er klart at dette er litt av en utfordring, men vi har tro på at dette skal gå bra.

Det har kommet oss for øre at De har enkelte ting å utsette på bladets nævnevende form, og at de nye redaktører går til verket med bestemte ideer om hva NSb bør inneholde?

Stemmer. Vi mener man bør spørre: Hvem skrives Norsk Sjakkblad for? Om vi setter saken på spissen, kan vi si at tidligere var NSb organ for Oslo Schakselskap. I de siste 10 årene har det vært organ for Østlandet. Nå er det på tide at det blir et organ for hele Norge! Nå overdriver jeg naturligvis, men man må som kjent overdrive for å vække.

Den nye redaksjonen planlegger kanskje konkrete tiltak?

Tja, jeg vil nødig si for mye. Tross alt er dette bare et utgangspunkt, og

det vil ta tid å utforme en endelig profil. Men vi skal innføre "magnet-prinsippet". Vi kaster ut en sjakkagnet i sone 2, 3 og 4, som hittil har vært svært mangelfullt dekket. Våre sjakkagner redigerer da hver sin sonespalte i hvert nummer.

Men dette betyr vel også at dere legger dere på en ny linje når det gjelder stoffprioritering?

Det gjør vi. Vi vil for eksempel ikke gi Helmers 7 sider til en artikkel, uansett hvor god den måtte være. Sjakkstoff for "toppspillere" vil vi redusere noe. Vi vil satse på mer NGP-stoff og seriesjakk! Det er det folk interesserer seg mest for.

Konkluderer den ivrige Taoist.

PeSt

Tao i medvind

Våre kjære leserne har kanskje lenge lurt på hva "Tao" egentlig betyr, men vært for sjenerete til å spørre. Slike hemninger har imidlertid aldri plaget NSb-redaksjonen, som nylig hadde en prat med Fred Ellingsen. Foranledningen var at vi hadde tatt turen til Rygge Hotell formedlet avviklingen av det individuelle NM for ungdom. Dette ble, som så mange andre barne- og ungdomsturneringer arrangert av sjakkklubben Tao.

Fred Ellingsen, hva betyr egentlig "Tao"?

Tao betyr veien, underforstått: den "rette" veien.

Og hva innebærer det så å bevege seg på den rette vei?

Det innebærer først og fremst et nytt syn på barne- og ungdomssjakk. Våre unge, lovende må få maksimal mulighet til kamptrening. Derfor arrangerer vi turneringer. Mosseplogen og Mosse-

sprettens..

...og nå altså individuelt NM for ungdom. Men alt dette må da koste tid og ...penger?!

Hør her! Vi tenker som følger: Penger i banken er død kapital, men sirkulasjon skaper aktivitet! I og med at det koster penger å lage turneringer må vi legge det stort an, slik at inntektene holder tritt med utgiftene.

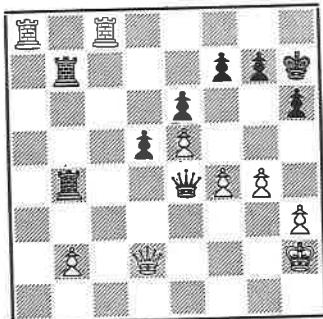
Bak all denne aktivitet og nytenkning

Bli med!

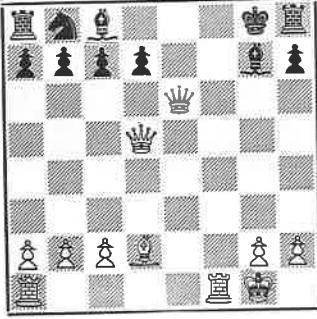
NSb's V6-spill:

Bli med!

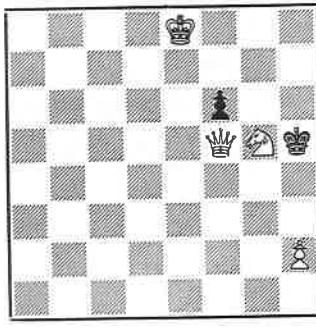
JULENØTTER 1983

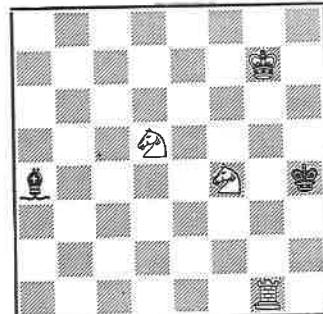
Nr. 1 Hvit trekker og vinner

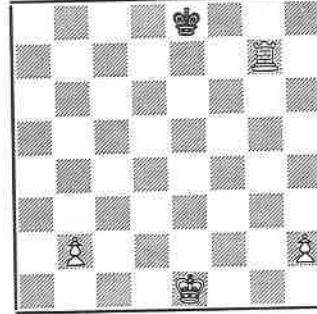
Nr. 2 Hvit trekker og vinner

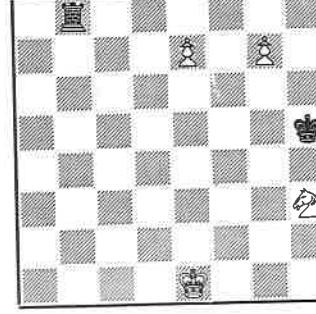
Nr. 3 Matt i 2 trekk

Nr. 4 Matt i 3 trekk

Nr. 5 Matt i 6 trekk

Nr. 6 Hvit trekker og vinner

I år kan ALLE trygt kaste seg over Norsk Sjakkblads julenøtter. De er særdeles gode og lett fordøyelige denne gang.

Oppgavene 1 og 2 er hentet fra praktisk spill. Nr. 3 og 4 er tradisjonelle problemsjakkoppgaver, begge premierte. 5. oppgave er en artig sak der det gjelder å unngå eventuelle feller, det samme kan sies om studien som utgjør V6-finalen.

Hvit trekker selvfølgelig i alle opp-

gaver, og vi tror også ikke-probleminnteresserte leserer vil like vår julemeny i år.

Løsninger, gjerne med varianter og gode kommentarer, skal sendes NORSK SJAKKBLAD, FRENNINGSVEI 3, OSLO 5 innen 15.januar 1984. Merk konvolutten "Julenøtter" og glem ikke navn og adresse.

Som vanlig belønnes de beste besvarer med bokpremier, - oppgi gjerne spesialønske! God jul.

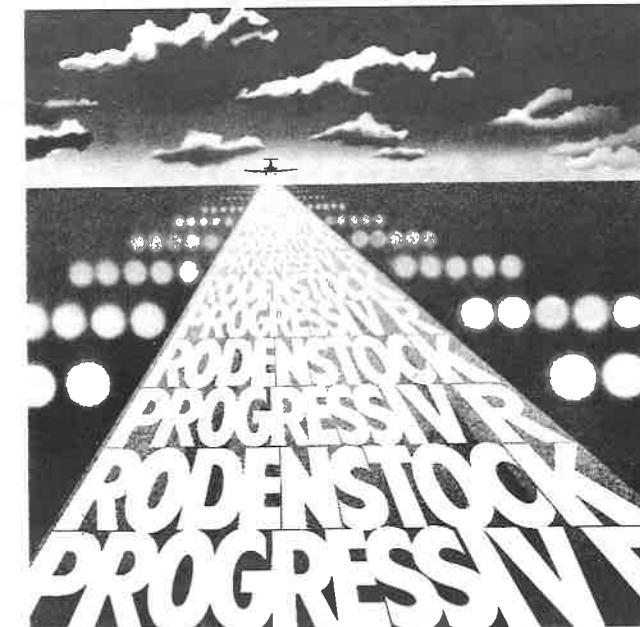
NGGvD/hwh

Rodenstock

PROGRESSIV

Det nye progressive brilleglasset

Godt syn uten delelinje fra avstand til nærmeste

VISSTE DE DETTE?

Doble glass trenger ikke å ha noen synlig skillelinje

FJERN
ARBEIDSAVSTAND }
NÆR } I ETT GLASS

● BRILLER ● KONTAKTLINSER ● SVAKSYNOPTIK

OPTIK

SPESIALBUTIKKEN I NORD

Teléfono (083) 84 999

Postboks 690 - 9001 Tromsø

Savner De en sjakk-partner?

Sjakk-computeren er den perfekte partner, som ALLTID vil spille når DU vil spille

SENSORY CHESS CHALLENGER 9

Dette er verdens mest solgte sjakk-computer. Den spiller meget god sjakk på 18 forskjellige vanskelighetsnivåer (rating 1771), uten at den er meget enkelt å betjene. Sensor-kontakter under hvert felt på brettet registrerer trekket idet brikkene flyttes, kun ved å gjøre et lett trykk med brikkene på feltet den står på, og på feltet skal flyttes til. Computeren svar indikeres med 2 små lys på feltene som angir svartrekket. Enkelt og greitt.

Sensory 9 har en rekke imponerende finesser som f. eks.: Valgfritt åpningsrepertoar på over 3000 trekk, Går inntil 22 halvtrekk tilbake i spillet, Løser opp til Matt i 13 trekksoppgaver, Kan spørre eller svare på remis-tilbuds, Registrere alle typer remis, Foreslår dritt svar på remis-tilbuds, Tilkopling for diverse spillemoduler. Utvidet åpningsrepertoar, sterke program-moduler o.s.v. kan tilkoples etter hvert som blir utviklet. Sensory 9 spiller også på batteridrift, hvilket gjør den til et hyggelig reisefølge både i arbeid og fritid. Leveres med transformator og magnetiske brikker. **Kr. 1950,-** (Avbetal. 700,- kontant, 12 mndr. a 140,-)

MINI SENSORY

4 spillekværer, batteri og nettdrift. Modultilkopling for økt spillestyrke og muligheter. Sensory-brett for enkelt betjening. Egner seg spesielt godt til reiser, 14 x 22 cm.

Komplett med transformator, **Kr. 690,-** (Avbetal. 300,- kontant, 6 mndr. x 100,-)

SENSORY 6

6 spillekværer, batteri og nettdrift. Modultilkopling for økt spillestyrke og muligheter. Sensory-brett for enkelt betjening. Passer godt for nybegynnere og amatører. Størrelse som avbildet ovenfor.

Komplett med transformator, **Kr. 1290,-** (Avbetal. 500,- kontant, 12 mndr. x 100,-)

SUPER 9

Markedets mest avanserte bordmodell med en lang rekke finesser og spillekværer. Sensory-brett for enkelt betjening, 26 x 30 cm.

Komplett med transformator, **Kr. 2970,-** (Avbetal. 1100,- kontant, 12 mndr. x 200,-)

ELITE AUTO-SENSORY

Årets verdensmester for sjakk-computere. Elegant møbel i nøttetre med magnetiske brikker og auto-response registrerer trekkene automatisk. Modultilkopling og utstyrt med alle finesser og muligheter. 47 x 50 cm.

Komplett med transformator, **Kr. 3990,-** (Avbetal. 1500,- kontant, 12 mndr. x 250,-)

PRESTIGE

Flaggskipet blant sjakk-computere. Samme utstyr som ELITE AS, men større møbel i nøttetre, 55 x 55 cm.

Komplett med transformator, **Kr. 8880,-** (Avbetal. 3000,- kontant, 12 mndr. x 570,-)

10 dagers returnett
2 års full garanti

Tlf. 047/21771

Strandgt. 151, 5500 Haugesund

Pr. oppkrav portofritt
Avbetalning 6/12 mndr.

Navn.....
Personnr.....
Adresse.....
Postnr:..... Sted:.....

intro

Petter Stigard

POLITIKEN CUP

København 20.-30.10

Grunnet kollisjon med Lag-EM i Plovdiv var denne turneringen blitt flyttet fra juni til oktober, hvor den istedet kolliderte med 8-landskampen i Oslo.

Turneringen besto av en jevnspilt GM-gruppe, en IM-gruppe og 5 "hovedgrupper" for de mindre prominente. Resultater fra GM-gruppen: 1-2 GM Csom Ungarn og IM Kudrin USA 5½ 3 IM Wedberg Sverige 5 4-7 IM Iskov Danmark, GM Karlsson Sverige, IM Mortensen Danmark og IM Hamann Danmark 4½ 8 GM Lechtnsky CSSR 4 9-10 IM Jakobsen og FM Øst-Hansen, begge Danmark 3½.

IM-gruppen, hvor undertegnede var eneste norske deltager, ble suverent vunnet av Dan Cramling med 7½. En seier som sikkert gledet mange, da gode turneringsresultater i det siste har vært mager kost for den sympatiske svensken. Flere mil bak finner vi IM King, England og FM Grooten, Nederland, som delte 2.plassen med 6p. På delt 4. kom IM Tompa Ungarn, IM Davies England, IM Pokojowczyk Polen og FM Melin Sverige, alle med 5½. Sistnevnte var som vanlig ½ poeng fra IM-nappet.

Et stykke bak disse igjen finner vi nÅ NSbs redaktør med 4 poeng, i fint selskap med Christer Niklasson, som ikke fikk det til å gli denne gang. Men bare at han stiller opp er jo gledelig. Så har han ikke lagt opp likevel!?

Jeg kan vel strengt tatt ikke klage på min egen innsats, men hadde vanskelig for å mobilisere det nødvendige overskudd, og tapet for Hodgson (det fhv. vidunderbarn) i 2. runde var bestemt ikke godt for moralen. Den engelske IM rotet seg til de grader bort at jeg med svart sto til vinst etter 20 trekk, hvoretter jeg altså kommer i skade for å slippe øksen ikke over hans nakke, men over mine egne føtter.

I siste runde spilte jeg mitt eneste interessante parti i turneringen. Som det vil fremgå av kommentarene er jeg ikke helt på det rene med hva som eg-

entlig skjedde, og opplysende kommentarer fra leserhold mottas derfor med takk.

Nok snakk. Til saken:

Hvit: Kaj Bjerring, Danmark
Svart: PeSt

SICILIANSK

1 e4 c5 2 Sf3 e6 3 c4 Sc6 4 Sc3 Sf6 5 e5?!

Denne tvilsomme, og for meg ukjente, gambiten er muligens den mest konsekvente oppfølgingen av hvits uvanlige 3. trekk. 5 d4 cxd4 6 Sxd4 Lb4! er nemlig godt for svart, f.eks. 7 Sxc6 bxc6 8 Ld3 e5(!).

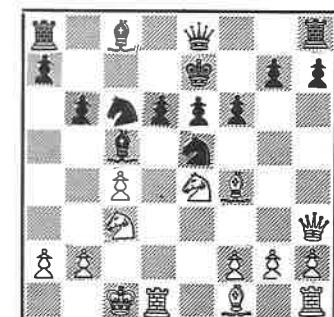
5 - Sg4 6 d4 cxd4 7 Sxd4 Sgxe5

Jeg ofret litt tid på 7 - Sxf2 8 Sxc6 (Kan hvit overleve 8 Kxf2 Dh4+ 9 Ke3 Lc5 10 Sce2 f5!?) 8 - Sxd1 (8 - Db6 9 Sa4!) 9 Sxd8 Sxc3 10 Sxf7 Kxf7 11 bxc3 og fant ut at hvit kan ikke sto best, bondenavakhetene tilfross

8 Sdb5 Lc5(!)

Her hadde jeg først notert 8 - a6, men etter 9 Sd6+ Lxd6 10 Dxd6 spiller merbonden liten rolle, og hvit får et langvarig trykk.

9 Sd6+ Ke7 10 Sde4 b6 11 Dh5 d6 12 Lf4 f6 13 0-0-0 De8 14 Dh3

Fra et praktisk synspunkt er det lite interessant om hvit har nok eller nes-ten nok for bonden, men i analysen er det naturligvis et viktig spørsmål. Selv tror jeg på svart, særlig etter Bjerrings forslag 14 - Dg6! (hindrer 15 Sb5) 15 Le2 h5, men i praksis er den svarte stillingen den vanskeligste å spille. Med kongen i sentrum vet man aldri...

14 - La6

Innleder en naturlig, men trolig feilaktig plan, som går ut på å skape forbindelse mellom tårnene, polstre e6/d6 og slafse i seg bonden på c4 i et ubevoktet øyeblikk.

15 Le2 Tad8 16 Thel Df7 17 Lg3 Sd4

Raskt og overfladisk spilt, i likhet med mine tre foregående trekk, men jeg var på god vei mot tidsnøden, og tanken på dette plaget meg. På 18 f4 følger nå 18 - Sxe2+ 19 Txe2 Sxc4, men mens min motstander tenkte oppdaget jeg:

18 Lh5! g6

18 - Sg6 19 Txd4 Lxd4 20 Sxd6 Txd6 21 Lxg6 hxg6 22 Lxd6+ Kxd6 23 Dxb8 illustrerer hvits muligheter. Forøvrig finnes også det enklere 19 b4.

19 Lh4! gxh5

19 - Sd7 er nytteløst pga. 20 Sxf6 Sxf6 21 Sd5+!

20 Lxf6+ Kd7 21 b4! Sxc4

Og absolutt ikke 21 - Lxc4 22 bxc5 bxc5 23 Sxc5+.

22 bxc5 bxc5 23 Lxd4!

Sentralspringeren er naturligvis mer verdt enn tårnet i kroken.

23 - cxd4 24 Txd4

Nå trues både 25 Sg5 og 25 Sc5+. Jeg hadde en ubehagelig fornemmelse av at stillingen var tapt, og fant bare ett trekk som holdt det gående:

24 - Df4+ 25 Kc2 De5

Etter 25 Tedl Kc7 har svart gode muligheter til å komme unna med livet i behold, men dessverre har hvit også

26 Td5(!) Df4 27 Sc5+

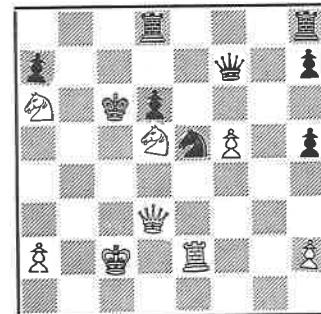
Avgjørende?

27 - Kc6 28 Sxa6 exd5 29 Dd3 Dg5

Jeg var her i (sterk) tidsnød, mens min motstander hadde et hav av tid.

Det forbauset meg derfor at han spilte så hurtig som han gjorde. Imidlertid gikk det snart opp for meg at Bjerring denne dagen hadde ånden over seg, og jeg under disse omstendigheter ville være hjelpelös uansett hva som hendte.

30 f4?! Dxg2+ 31 Te2 Dg6 32 f5 Df7 33 Sxd5 Se5

34 Dc3+?

Som påpekt av Petter Haugli er det her hvit misser vinsten. Vant gjorde 34 Txe5! dxe5 35 Dc4+ Kd7 (35 - Kb7 36 Db5+) 36 Db5+! Kd6 37 Dc5+ Kd7 38 Sb8+! Ke8 (38 - Txb8 39 Dc7+ Ke8 40 Dxb8+ Kd7 41 Dc7+ Ke8 42 Dc8#) 39 Sc7+ osv.

34 - Kb7 35 Txe5?

Ingen dum ide, men han burde lagt inn sjakken på b3 først. Deretter besvares 35 - Kc6 og 35 - Kc8 med 36 Txe5!, men 35 - Kxa6 er meget uklart. 36 Txe5 Tc8+! 37 Kb2 dxe5 38 Sb4+ Ka5 er neppe farlig for svart, da hvit vinner dronningen, men må gi springeren. Giffigere er 36 Te4, hvoretter svart taper på underholdende vis etter 36 - Tc8+ 37 Kb2 Sc4+, og så:

1) 38 Txc4 Txc4 39 Dxc4+ Ka5 (39 - Kb7 40 Db3+!!) 40 Ka3!! Dd7 41 Dc3+ og 42 Dxh8.

2) 38 Txc4 Dxd5? 39 Ta4+ Da5 40 Dd3+ Kb6 41 Dxd6+ Tc6 42 Dd4+.

Dessverre kan svarts spill i var. 1. forsterkes vesentlig med 38 - Dg7+! 39 f6 Dg2+ 40 Ka3 Txc4, og hvit har neppe noe bedre enn evig sjakk. Dessuten kan svart forsøke 36 - Tc5!?

Teksttrekket er en utilgivelig oversette. Bjerring hadde godt med tid, men lot seg åpenbart rive med.

35 - dxe5?

Jeg tør vedde på at jeg i et hvilket som helst lynparti hadde spilt det vinnende 35 - Tc8 uten å blunke. Under tidspress i et seriøst turneringsparti er det imidlertid en annen sak. De feil man begår i tidsnød er ofte utsynk for at man har vært under press tidligere i partiet, så det er ikke urimelig at hvits "svindel" gir uttelling. Vi kan beklageligvis ikke komme bort fra at sjakk er et praktisk spill.

36 Db3+ Kxa6 37 Sb4+ Ka5 38 Sc6+ Ka6 39 Dxf7 Tc8 40 Df6!

Kroken på døra.

40 - Thf8 41 Dd6

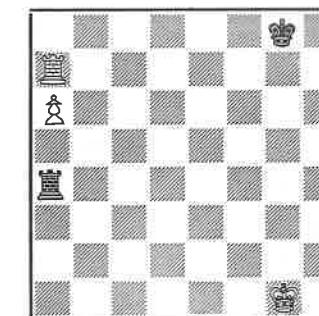
1 - 0

Bildet:
PeSt fotografert av Nina Rangøy.

DØD REMIS

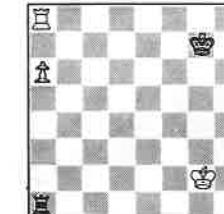
TAARNSLUTTSPILL.....

er innviklede greier. Se bare på følgende stilling som oppsto i 8-landskampen mellom Sverre Heim og IM Otto Borik (BRD).

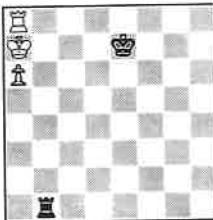

Større gjenga partiet i sin spalte i Dagbladet 21/11 og skrev etter 27 trekk: "Partiet er i realiteten avgjort, selv om det varer ennå fram til 67 trekk etter meget instruktivt tårm/bondesluttspill."

Her samstemmer ikke Arve Kopperdal, som i Stavanger Aftenblad 5/11 fastslår at stillingen er enkel remis.

Det er i praksis ingen forskjell på Tarraschs stilling og den aktuelle partistilling. Fra diagram 2 analyserer den gamle doktor som følger:
 1 - Kf7 2 Kf3 Ta5 3 Ke3 Kg7 4 Kd3 Kf7
 5 Kc3 Kg7 6 Kb3 Tal 7 Kb4 Tal 8 Kb5
 Hvit truer nå med å frigjøre tåret, derfor: 8 - Tbl+ 9 Kc6 Tcl+ 10 Kb7
 Tbl+ 11 Ka7 Tåret har nå gjort hva det kunne, og Konrad iler til hjelp: 11 - Ke7 Derved har vi fått nok en kjent teoristilling:

Hvit i trekket vinner. Svart i trekket holder derimot lett remis med Kd7. Sådan er tårnsluttspillene.

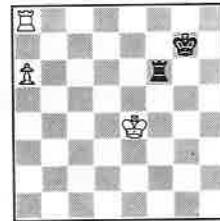
Hvit vinner med 12 Tb8 Tcl 13 Kb7 Tbl+
 14 Ka8 Tal 15 a7 og nå:
 1) 15 - Kd7 16 Kb7 Tbl+ 17 Ka6 Tal+
 18 Kb6 Tbl+ 19 Kc5!
 2) 15 - Kd6 16 Kb7 Tbl+ 17 Kc8 Tcl+
 18 Kd8 Th1 så langt tvangstrekk, men hvordan takler hvit svarts siste ressurs? (19 Ke8? Th8+ 20 Kf7 Th7+). Jo: 20 Tc6+! Kb5! 20 - Kd5 21 Ta6. 21 Tc8! og bonden går i mål.

Moralen man trekker ut av denne analysen er at selv i "enkle" gevinststillinger krever vinstdriften finesse og presisjon. Videre viser det seg at også Tarrasch var et menneske, for han tok nemlig feil. Svart holder remis i utgangsstillingen, og det ved hjelp av følgende mekanisme:

I og med at bonden ikke kan beskytes bakfra uten at kongen smetter inn på a7, må den angripes fra siden. Da blir det umulig for den hvite kongen å søke trygghet på a7.

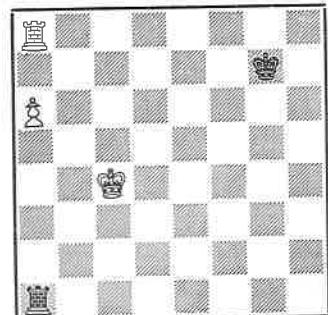

Den følgende diagramstilling er klar remis:

Hva skal hvit gjøre? 1 a7 Ta6 er gressremis. En mulig fortsettelse er 1 Kd5 Kh7 2 Kc5 Kg7 3 Kb5 Truer med å frigjøre tåret. Derfor: 3 - Tf5+ og 4 Kb6 Tf6+ 5 Ka7 besvares kort og godt med 5 - Tf7+.

Dette ble oppdaget av noen russiske analytikere, hvilket altså både Tarrasch (unnskyldelig) og hans landsmann Borik svevet i uvitenhet om. Fra diagram fortsatte den vest-tyske IM med
 49 - Ta2 50 Kf1 Kf8 51 Ta8+ Kf7 52 Ke1 Kg7 53 Kd1 Kf7
 Vel og bra, men 53 - Tf2 fulgt av Tf6 kunne like gjerne spilles med en gang. 54 Kc1 Kg7 55 Kb1 Ta5 56 Kc2 Tal
 Som vi ser er svart ikke inne på den riktige planen, og det kan kun være tale om få trekk før remisgrensen overskrides.
 57 Kb2 Ta5 58 Kc3 Ta4 59 Kb3 Tal 60 Kc4

Etter litt flakken frem og tilbake har vi nå fått den kritiske stillingen. Svart holder remis med 60 - Ta5! 61 Kb4 Tf5!, da han har sjakker nok etter 62 a7 Tf4+ 63 Kc5! Tf5+! (63 - Ta4? 64 Kb6 Tb4+ 65 Ka5) 64 Kc6 Tf6+ 65 Kc7 Tf7+ osv.
 60 - Tel? 61 Td8! Med lett vinst for hvit, som attpåtil får lov til å bruke tåret bak bonden:
 61 - Tal 62 Kb5 Kg7 63 Td4 Ke7 64 Ta4 Tbl+ 65 Tb4 Tal 66 Kb6 Kd8 67 Kb7 1-0

Medlemslister 1984 - fyll ut!

Vi nærmer oss et nytt kontingentår, og medlemslister til utfylling sendes alle klubber i Forbundspost i løpet av desember. Kontingenget for 1984 er kr. 100,- for seniorer og kr. 50,- for juniorer (født etter 31.8.1964). Fristen er 1. mars, men sett igang jo før jo heller, kasserer og sekretær... Samtidig skal kretsen ha kopi av medlemslistene og dessuten kretskontingenget.

Nye kretsdommere i norsk sjakk

Følgende nye kretsdommere er autorisert etter innstilling fra Reglementsutvalget: Knut Fagerhaug, Hammerfest SK, Svein Harald Johnsen, Alta SK, Leif Andreassen, Vadsø SK, Arneold Andreassen, Jarl Kvistad, Arild Ernstsen og Wiggo H. Eilertsen, Tromsø SK, Geir Brobakken, Hamar SS.

Mye Nord-Norge denne gang, men så er det også en aktiv sjakklandsdel.

Wiggo H. Eilertsen, Tromsø, - kretsdommer etter dispensasjon i RU.

Dommerkurs i Bodø 3 - 5 februar

Og enda skal neste dommerkurs gå av stabelen i Bodø 3-5 februar 1984. - det har ikke tidligere vært mellom Tromsø og Trondheim. Det sattes særlig på deltagere fra Nord-Trøndelag, Nordland og Troms. Deltageravgift kr. 250 inklusive kretsdommermappe og komplett Års- og Håndbok. Visste du dessuten at alle kretsdommere får gratis tilsendt hver Forbundspost fra NSF/NSFU og har gratis adgang til alle turneringer?

Alle bestått i Bergen

Kretsdommerkurset i Bergen i oktober satte en norgesrekord som bare kan tangetes: Alle deltagerne besto den avsluttende testen og ble dermed kretsdommeraspiranter. Et vett best? Deltagertallet var 13.

Abonnér på Presse-service 1984!

Hvis du vil følge med enda bedre og raskere i norsk sjakk enn gjennom Norsk Sjakkblad, så prøv et abonnement på NSF's Presse-service: Minst 20 nummer årlig, altså ca. hver 14. dag i sesongen. Aktuelle resultater og partier fra NGP, lag-NM, landskamper, internasjonale turneringer i Norge m.m. Abonnementavgiften, kr. 200, betales til NSF (post-/bankgiro side 2 i dette bladet). Noe for klubben, eller deg?

Les også det svenske Schacknytt

Den som vil følge mer med internasjonalt og nordisk, kan anbefales abonnement på f.eks. tidskriftet Schacknytt som alle NSF-medlemmer visstnok får tilsendt prøvenummer av. 10 gode nummer i året, så slå til...

Alle juniorer til Askøy!

Askøy Sjakkklubbs internasjonale juniorturnering starter om kvelden 27. desember og varer fram til 2. januar. Rimelig opphold for kr. 450 (sekks døgn med mat). Klubben passer vel på å yte litt støtte til sine unge, lovende?

Problemisten

Redaktør: Nils G.G. van Dijk, Åsligrenda 66, 5095 Ulset.

Årsturneringer for 2- og 3-trekkere. Oppgaver og løsninger sendes spaltens redaktør.

3251 V.Kitsjigin
Sovjet

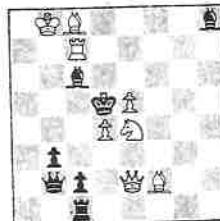

Matt i 2 trekk

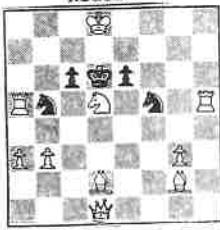
En typisk
problemist
slik Svein
Myren
tenker
seg ham.

3255 V.F.Ugartsjev
USSR

Matt i 3 trekk

3252 P.ten Cate
Nederland

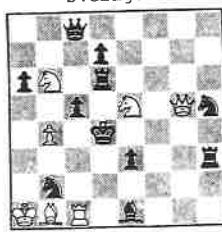

Matt i 2 trekk

OPPGAVENE IDAG

Sterkt russisk innslag. Mattforandring etter K-trekk hos ten Cate. Mattveksling hos Prins, dvs. omvendt i forhold til diagramstillingen. Annihilasjon finnes hos Ugartsjev, dvs. at en brikke må fjernes før matten kan komme i stand. Kuligin viser en håndfull pene modellmattbilder. Spillet hos Kitsjigin er mer udefinert, men alle synes å gi noe for enhver smak. Nye løsere er alltid velkommen!

3253 L.Larsson
Sverige

Matt i 2 trekk

3244 Hermanson. 1 Df4? strander på 1 - Sxb2. Riktig er 1 Db4! med speilvendt variant spill. 3245 Bogdanov. Forandring av Grimshaw-skjæringspunkt endres fra f4 til d5. Ikke nyt: 1 Sf4! (1 Sxb4? Te4!) 3246 Ugartsjev. Kun 1 Da8 fører frem! 3247 Nemeth. 1 Dg3. Forventete Novotnys uteblir: 1 Lc3/Bc6? Dd2/Tb5! 3248 Groeneveld. Forspillmattene etter blokader på d3 kommer igjen etter blokader på e5 etter nøkkelen, 1 Te5! Derimot nye matter etter spill til d3. Dette kalles Ruhklis. 3249 Kuligin. 1 Da3? BxL/Ld6/Ld8, 2 Df8/DxL/Lxe5+, men bl.a. 1 - Kc8! Riktig er 1 Da4, BxL/Ld6/Ld8, 2 De8/Df5/Lxe5+. Artig forsøksspill. 3250 Ugartsjev. 1 Df3, tr/Se-/Sed6/Sf-/Sfd6, 2 Dxe4/Dxc6/Dd5/Df7/Df6+. To interessante par fortsatt-forsvar-varianter.

RETTELSE

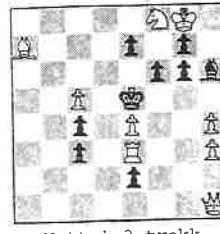
H.P.Rehm korrigerer sin nr. 3241 ved å flytte Dc3 til b3 og Bc2 til b4. Biløsningen var 1 Sf4. Korrektsjonen er computer-testet!

3256 N.Kuligin
USSR

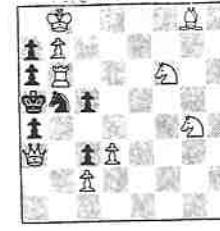
Matt i 3 trekk

3257 V.Kitsjigin
USSR

Matt i 3 trekk

3258 V.Kitsjigin
USSR

Matt i 3 trekk

NORGES GRAND PRIX

Stillingen i NGP pr. 5.12.83 følger nedenfor. Listen inneholder i alt 40 nav, utrolig nok er hele 23 klubber representert!! Spredningen har aldri før vært så god, og Grand Prix-karusellen er inne i en særdeles god fase nå. Skal vi tippe at en deltagerrekord er innen rekkevidde denne sesongen?

1983
1984

KLASSE MESTER

- Petter Haugli, "Tao"
- Henning Egede-Nissen, Arb.
- Arild Lauvsnes, Randaberg
- Erik Høidahl, Randaberg
- Per Omtvedt, Stjernen
- Thomas Heiberg, Stjernen
- Lars Breivik, Tempo
- Kjetil Volland, Bodø

KLASSE 3

- Jens B. Eilertsen, Meråker
- Olav Fjellheim, Mo
- Rune Kristiansen, Moss
- Johannen Melkevik, Sevland
- Øystein Krogsrød, Løten
- Haavard Holmen, Steinkjer
- Harald Hærum, Luster
- Mikael Rølvaag, Steinkjer

KLASSE 4

- Jens B. Eilertsen, Meråker
- Vebjørn Selbekk, Meråker
- Helge Wessel, Kristiansand
- Rune Kristiansen, Moss
- Øystein Krogsrød, Løten
- Harald Hærum, Luster
- Olav Fjellheim, Mo
- Tormod Johansen, Moss
- Anne de Linde, Barum

KLASSE 2

- Nils-Erik Moe-Nilssen, Bergen
- Gunnar Hansen, Narvik
- Kjell Yndesdal, Nittedal

Vi fikk med resultatene fra årets "Kalottturnering" i forrige nummer av NSb (se under Norges Grand Prix). Her følger utfyllende opplysninger fra Hammerfest, nedtegnet av vår eminente Nord-Norge korrespondent, hr. Svein Harald Johnsen. Videre bringer vi et parti fra vinnerens hånd, elskverdigst kommentert av ham selv:

KALOTTFESTEN

Av Svein H. Johnsen

Kalottturnering nå igjen, sier du?
For 10.gang!??

Jøss som tida går. Er det noen som har vært med alle ti gangene, da? Nei jasså, det var artig. Tenk at Hammerfest Sjakkklubbs egen Jan Sigmund Berglund er den eneste. Slike "pensjonister" må selv sagt påskjønnes, minst med applaus og skulderklapp til sist under premieutdelinga, og "bedre lykke med de neste ti", eller hva? Ikke denne pensjonisten, nei. Jan Sig-

mund avfeide nemlig alle Schølseth'er og Johnsen'er og alle som var, med å ta 6½ av 7, 1½ poeng foran nestemann! Og helt blakk var han ikke fra før heller, han vant også for to år siden. Denne gangen var han bare truet i partiet mot Altas Steinar Hardersen, ellers trillet helpoengene jevnt og trutt inn, etter overbevisende spill. Jan Sigmund forklarer framgangen med et allsidig sjakkengasjement, også omfattende lilleputtetrening og kubb-administrasjon. Hammerfest Sjakkklubb er en fin kameratflokk som drar lasset sammen, og gevinstene høstes i form av sjakklig framgang, godt miljø og prima

klubbs drift generelt.
Tilbake til det sjakklig: Verken Tor Kr. Schølseth eller Gunnar Johnsen gjorde noen dårlig turnering, selv om de spilte litt tungt begge to. De leverte normalresultater hårfint i underkant i et hardt selskap, der kamp på kniven rådde grunnen. Jubilerende klubbs egne spillere, Kyrre Markusen, Svein Erik Hansen og tildels Henrik Kortner viste med margin hvor skapet skulle stå, nemlig i Hammerfest. Når vi så tillegger at turneringsleder Knut Fagerhaug gjorde en glimrende jobb, at innkvarteringen var billig og bra, at spillelokalet var lyst og luftfylt og at premiene var gedigne, gjenstår det bare å utbringe JAN S. og Hammerfest Sjakkclubs skål!

6.runde
Hvit: Jan S. Berglund, Hammerfest
Svart: Gunnar Johnsen, OSS

FRANSK - "forgiftet bonde"
1 e4 e6 2 d4 d5 3 Sc3 Lb4 4 e5 c5 5 a3 Lxc3 6 bxc3 Se7 7 Dg4

Det er denne stillingen Lademanns Skak Leksikon kaller for "Poisoned Pawn varianten". Jeg har tidligere spilt denne åpningen mot Gunnar og tappt, og håpet selvfølgelig på revansj med samme varianten.

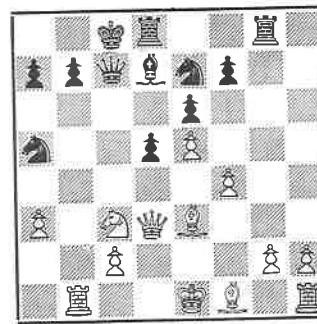
7 - cxd4 8 Dxg7 Tg8 9 Dxh7 Dc7 10 Se2 En annen mulighet er 10 Kd1 som bl.a. Henrik Kortner spiller med største fornøyelse. Denne varianten jeg valgte er imidlertid regnet som noe solidere.

10 - Sc6 11 f4 dxc3 I vårt forrige oppgjør (1979) med denne varianten oppsto denne stillingen med den forskjell at Gunnar hadde spilt b7-b6 istedet for Sc6. Han fortalte etter partiet at han fryktet at jeg hadde funnet noen forsterkning av hvits spill siden sist. Det hadde jeg ikke, men jeg ville likevel ikke hatt noe imot å spille akkurat denne varianten om igjen.

12 Dd3 Ld7 13 Tb1 Et ventetrek som tar sikte på å gjøre den sorte rokaden mer usikker. En god fortsettelse er også 13 Sg3 for å dekke g2 og frigjøre løperen. Fortsettelsen kunne da ha blitt 13 - 0-0-0 14 Le2 Sf5! 15 Sxf5 exf5 16 0-0 med uklart spill.

13 - 0-0-0 13 - Sf5 kan også spilles, men det oppstår morsomme forviklinger etter 14 g4 Tgx4 15 Lh3 Tg6 16 Lxf5. 14 Sxc3 Sa5

Gunnar er selvfølgelig for god til å spille 14 - a6? Da ville 15 Dxa6! nærmest avgjort partiet øyeblikkelig. Nå kjente jeg ikke til mer teori, så jeg måtte pent begynne å tenke på egen hånd, og da kan man som kjent finne på det rareste.....
15 Le3(?)

Etter partiet har jeg kikket i mine teoribøker for om mulig å finne ut hva teorien sier om trekket. Men hverken encyklopediaen eller Schwarz sitt verk om fransk omtaler 15 Le3. Gunnar hadde ikke sett det før og fant det heller ikke i Kasparov si nye bok om bl.a. fransk. Er dette en TN? Hva er sorts beste svar? Er 15 - d4!? en mulighet, eller må man spille slik Gunnar valgte å gjøre:
15 - Sc4 16 Lxa7 Sf5
16 - b6? går ikke pga. 17 Lxb6 Sxb6 og 18 Da6+ med vunnet stilling for hvit.
På 16 - Sxa3 hadde jeg planlagt 17 Lb6 og etter f.eks. 17 - Dc6 ville 18 Lxd8 Sxb1 19 Lxe7 Sxc3 bringe hvit med løperpar og merbonde trygt inn i sluttspillet. F.eks. 20 g3.

17 Lf2 f6
17 - Sxa3 er en interessant mulighet.
18 Sb5 Da5+ Det beste! 18 - Lxb5 19 Txb5 gir bare sort mer å stri med.

19 Dc3 Dxc3 20 Sxc3 Sxa3 Her spørrs det om ikke 20 - Sce3 ville gitt hvit mer å tygge på.
21 Tb2 d4(?) 22 Sd1?
Her brukte jeg lang tid på å bestemme meg for hvor jeg skulle sette springeren. Valget står mellom bl, e4 og dl. I det øyeblikk jeg hadde satt hesten på dl oppdaget jeg det fjerde og beste alternativet, nemlig 22 Ta2! og da kunne det ha fulgt 22 - Sxc2+ 23 Txc2 dxc3 24 Txc3+ og hvit har de klart beste utsiktene.
22 - fxe5 23 fxe5 Lc6 24 Tg1 Td5

Her begynte allerede Gunnar å få tidsnød, det gjensto ca. 6 minutter på de siste 16 trekkene.

25 g4 Txe5+ 26 Kd2 Sd6

Truer gaffel på c4. Etter 26 - Se3 27 Lxe3 dxe3 28 Sxe3 Td8+ 29 Ld3 er det vanskelige å se gode angrepsfortsettelser for sort.
27 Kc1

Her fremmet jeg mitt andre remistilbud (det første etter 19 Dc3).
27 - Lf3 28 Ta2 Td5 29 Tg3 Lxd1?

Etter 29 - Tf8 har sort kanskje fortsatt de beste muligheter.

30 Tgxa3 1 - 0
Med offiserstap. Et spennende parti.
Kommentarer: Jan S. Berglund

5.-6.11

Stjørdal GP

1	Svein Endresen, Levanger	1856	+11	+10	+04	=02	+03	4½	12,5
2	Frank Hovde, Steinkjer	2114	+13	+07	+10	=01	+06	4½	11,5
3	Tor Olaf Myhre, Arbeidernes	1872	=14	+05	+06	=04	-01	3	13,0
4	Tibor Stern, Trondhjem	1859	=06	+14	-01	=03	+08	3	12,5
5	Geir Ove Jensen, Melhus	1686	+12	-03	+07	-06	+11	3	10,0

6 Henning Egede-Nissen Arb 2½ 7 Øyvind Ødegård Berum 2½ 0 Øve Holmen Steinkjer 2½ 9 Geir Gjermstad Levanger 2½ 10 Kjell Selbekk Levanger 2 11 Ivar Viken Overhalla 2 12 Bjørn Karlsen Arb 2 13 Terje Rollen Levanger ½ 14 Arne Nybø Arb ½

GRUPPE II

1	Jens Eilertsen, Meråker	1219	+22	+12	+03	+09	=02	4½	
2	Mikael Rølvåg, Steinkjer	1541	=16	+07	+17	+06	=01	4	14,0
3	Håvard Holmen, Steinkjer	1551	+25	+08	-01	+20	+10	4	12,5
4	Svein Johansen, Stjørdal	1534	=28	+27	=13	+14	+09	4	10,5
5	Vebjørn Selbekk, Meråker	1276	-19	+29	+21	+11	+08	4	10,0

6 R Stjern Levanger 3½ 7 M Ness Steinkjer 3½ 8 O Dahl Melhus 3 9 F O Johansen Levanger 3 10 H Stavrum Levanger 3 11 I Myran NSF 3 12 P M Hopland Stjørdal 3 13 Ø Haug Stjørdal 3 14 L Hope Trondhjem 3 15 B Ingul Stjørdal 3 16 J Danielssen Mosjøen 2½ 17 O Brendhaug Meråker 2½ 18 G Moen Stjørdal 2½ 19 H Haugen Steinkjer 2 20 K Moen Steinkjer 2 21 T I Haukland Stjørdal 2 22 V Enoksen Mosjøen 2 23 M Lozano Arb 2 24 J B Andersen Stjørdal 2 25 E Fagerberkk Arb 2 26 A Lilleng Arb 2 27 O Gulaker Steinkjer ½ 28 O Bjørnært Stjørdal 1 29 S Lovik Stjørdal 1 30 J E Alberg Steinkjer 1 31 S Viken Overhalla ½

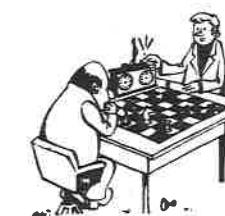
Endelig en Grand Prix-turnering også i Trøndelag, - og da var det slett ikke overraskende at nettopp Stjørdal SK tok initiativet og arrangementet! Til tross for dårlig oppslutning fra sør-fylket samlet turneringen hele 45 deltagere, og såvel Mosjøen som Mandal var representert!

A-klassen ble et oppgjør mellom Svein Endresen og Frank Hovde. Elitespilleren fra Steinkjer måtte se seg forbriegt på målstreken.

I den lavere gruppe var Jens Eilertsen sine konkurrenter overlegen denne gang, etter ledelse fra start av. De tre beste i hver gruppe fikk pengepremier, og alle deltagende juniorer ble præmieret. Forøvrig var kretsmeisterskapet for ungdom for Nord-Trøndelag innlagt i turneringen og mestere ble:

13-14 år: Håvard Holmen, Steinkjer
15-16 år: Jens Eilertsen, Meråker
17-25 år: Svein Endresen, Levanger som alle fikk turen til NM i Moss senere i måneden.

Turneringsledere i Stjørdal var Ivar Berri, Svein Johansen, Øyvind Ingul og Ove Johansen, - og deltagerne var fra 13 til 75 år gamle.

Bergen GP

11.-13.11

1 Dag Orseth, Fantoft	2293	+05	=02	+09	+03	=07	+08	5
2 John Kvamme, Bergen	1960	+22	=01	=04	=05	=03	+16	4 21,0
3 Helge Gundersen, Bergen	2155	+17	+04	+07	-01	=02	=05	4 20,5
4 Ivar Bern, Bergen	1948	+16	-03	=02	+10	=06	+07	4 18,5
5 Jon Rørosgaard, Fantoft	1843	-01	+22	+12	=02	+19	=03	4 18,0
6 Eirik Gullaksen, Bergen	1871	=19	+21	+15	-07	=04	+10	4 15,0

7 Steinar Lindblom OSS 3½ 8 Dan Takle Fana 3½ 9 Thor-Geir Harestad Randaberg 3½
 10 Hans Hvide Bergen 3 11 Tore Brekke Bergen 3 12 Per M Berg-Jensen OSS 3 13 Ole Scott Knudsen Stjernen 3 14 Dag H Larsen Bergen 3 15 Ole Kvamme Bergen 2½ 16 Nils Erik Moe-Nilssen Bergen 2½ 17 Clement Endresen Randaberg 2½ 18 David Hilton Askøy 2½ 19 Erik Salensminde Bergen 2 20 Ole Magne Opsal Askøy 2 21 Stig-Børje Larsen Fyllingsdalen 1½ 22 Asbjørn Sjursen Bergen 0

GRUPPE 2

1 Arn-Tore Haugsdal, Masfjorden	1513	+17	+09	+06	+15	+04	+03	6 !
2 Richard Müller, Fana	1347	+33	-16	+22	+21	+08	+07	5
3 Egil Melkevik, Sevland	1394	+23	=04	+19	+05	+15	-01	4½

4 Tore Ellingsen Bergen 4 5 Harald Hærum Luster 4 6 Johannes Melkevik Sevland 4 7 Johannes Romstad Odda 4 8 Are Jaastad Odda 4 9 Eldar Løkseth Narvik 4 10 Åse Kjersti Hærum Bergen 4 11 Torbjørn Klausen Askøy 4 12 Simon Rasmussen Odda 4 13 F Rasmussen Askøy 3½ 14 R Skjønhaug Askøy 3½ 15 K J Tørkli Stavanger 3 16 H J Helbekkmo Fana 3 17 A Jonvik Odda 3 18 E Gatland Bergen 3 19 L B Marøy Bergen 3 20 E Moe-Nilssen Bergen 3 21 G Karlsen Bergen 3 22 R A Fosse Bergen 3 23 K Lohne NSF 3 24 B E Akselsen Askøy 3 25 T Lilland Stjernen 2½ 26 H Heimdal Fana 2½ 27 K M B Olsen Askøy 2 28 R Heie Fana 2 29 E M Olsvold Fana 2 30 K Fotland Askøy 2 31 T Dalheim Fana 2 32 F Müller Fana 1½ 33 R Lande Bergen 1½ 34 T C Nilsen Askøy 1½ 35 O J Valaker Fana 1 36 P Strandabø Askøy 1 37 R Bosman Askøy 1

Sarpsborg GP

25.-27.11

1 Petter Haugli Tao 5 2 Petter Stigard Stjernen 5 3 Kjell Yndesdal Nittedal 4½ 4 Timo Nurmi ASKO 4 5 Bror Thanke Nordstrand 4 6 Aage Mella Strømmen 4 7 Lars Breivik Tempo 4 8 Reidar Weierød Horten 4 9 Jørn Steffen Olsen Kragerø 4 10 Per Omtvedt Stjernen 4 11 Jan Forsberg Sarpsborg 4 12 Øyvind Johansen Sarpsborg 4 13 Ole Scott Knudsen Stjernen 4 14 Jon Fr Rørvik Tempo 4 15 S Nordal Ås 3½ 16 H Rangøy Ski 3½ 17 F Christiansen Strømmen 3½ 18 R Knudsen Moss 3½ 19 M Løken Stjernen 3 20 T Høidal Sarpsborg 3 21 F Westerby Brugata 3 22 T Rangøy Sarpsborg 3 23 O Nordhjem Moss 3 24 G Helmersen Strømmen 3 25 A Aasum Halden 3 26 J Magnussen Sarpsborg 3 27 27 O K Bjørnø Eikær 3 28 O E Arntzen ASKO 3 29 I Brøndbo Halden 2½ 30 J A Bjørgvik Moss 2½ 31 R Edvardsen Konnerud 2½ 32 I Nagy Stjernen 2½ 33 S Nilsen Fr stad 2½ 34 J Johansen Caissa 2½ 35 J R Johansen Sarpsborg 2½ 36 B Larsen Fr stad 2 37 F H Aas Nittedal 2 38 B Minge Sarpsborg 2 39 P A Nilsen Tao 2 40 P K Vigdal Nordstrand 1½ 41 L Kverndal Stjernen 1½ 42 M Klingenberg Stjernen 1½ 43 L Sæther Fr stad 1½ 44 E Grøttum Bøler 1½ 45 T O Myhre Arbeidernes 1½ 46 H Jensen Sørums 1

GRUPPE B

1 Rune Kristiansen Moss 5½ 2 Tomm Gulliksen Stjernen 5 3 Erik Næss Fredrikstad 5 4 Espen Andersen Moss 4½ 5 Bjørn Sparby Nittedal 4½ 6 Wiggo Nilsen Fr stad 4½ 7 T Johansen Moss 4 8 P Kristoffersen Sarpsborg 4 9 S Lunde Sarpsborg 4 10 G Stenersen Ås 4 11 T Klausen Konnerud 4 12 J Nokleby Sarpsborg 4 13 F Aune Strømmen 4 14 A Olufsen Sarpsborg 4 15 S Gulliksen Stjernen 4 16 F Johansen Halden 2½ 17 P H Nilsen Fr stad 3½ 18 K Ramtvedt Sarpsborg 3 19 D Andersen Marker 3 20 S Ihlebekk Sørums 3 21 A Kvam Moss 3 22 L T Kumle Sarpsborg 3 23 O Bidne Nittedal 3 24 O Olufsen Moss 3 25 J E Fjeld-P Asker 3 26 A Simensen Fr stad 3 27 S Sæther Fr stad 3 28 O Førriisdahl Sarpsborg 3 29 F Wister NKL 3 30 S Johansen Sarpsborg 3 31 J Jensen Eikær 2½ 32 H Aukrust Ski 2½ 33 L Gulliksen Stjernen 2½ 34 M Kokkim Sørums 2½ 35 H Hovden NKL 2½ 36 S Sørensen Holmestr 2½ 37 B Kraft Moss 2½ 38

R Juliussen Halden 2 39 S Tevasvoll NKL 2 40 A Kolstad Marker 2 41 H Andersen Sarpsborg 2 42 Ø Christensen Moss 2 43 A Kristensen Nesodden 2 44 B Nilssen Sarpsborg 1½ 45 T Jakobsen Sarpsborg 1 46 R Yndesdal Nittedal 1 47 H Måsøy Halden 1 48 T Braathen Moss 1

Den store helten i Sarpsborg GP ble Kjell Yndesdal fra Nittedal som knep tredjepllassen etter overbevisende spill. Yndesdal stilte med 1679 Elo-poeng mot sterke elite- og mester-spillere, men holdt altså likevel godt følge. En spiller med god sjakk-forståelse og enorme utviklingsmuligheter! En så sterk spiller som John Magnusson (1888) hadde intet å stille opp mot den unge nittedøl!

Hvit: Kjell Yndesdal, Nittedal Svart: John Magnusson, Sarpsborg

KONGEINDISK

1 d4 Sf6 2 c4 g6 3 Sc3 Lg7 4 e4 d6 5 f4 0-0 6 Sf3 c6 7 Le2 Sbd7 8 0-0 e5 9 fxe5 dxе5 10 Lg5?? Dc7? 11 Sxe5! h6 12 Sxd7 Sxd7 13 Le3 Db6 14 Dd2 Kh7 15 Tf4! g5 16 Tf2 Dd8 17 Tf1 De7 18 e5! Sb6 19 Dd3+ Kg8 20 Sе4 Le6 21 b3 Tad8 22 Sf6+ Lxf6 23 Txf6 Kg7 24 h4 Tg8 25 hxg5 Kf8 26 g6 Ke8 27 gxf7+ Lxf7 28 Dh7 Txg2+ 29 Kxg2 Ld5+ 30 cxd5 Dxh7 31 Tf8+ Kd7 32 Tf7+

Kjell Yndesdal. (Foto: Nina Rangøy)

Dxf7 33 Txf7 Kg8 34 Lg4+ Kb8 35 d6 Tg8 36 Kf3 Th8 37 Lxh6 1 - 0

SJAKKUTSALGET

NYE MEPHISTO-MODULAR MED AUTORESPONSBORD. FORMAT 36x30x30 I NYDELIG DESIGN OG MEGET HØY SPILLESTYRKE. BADE SOFT- OG HARDWARE ER UTSKIFTBAR.

Kr. 2775.

DEN NESTE GENERASJON SJAKKCOMPUTERE! SAMME SPILLESTYRKE SOM MEPHISTO III - Kr. 2595 - DER VENTES INN TIL JUL.

Også andre fabrikat sjakkcomputere til salg og utleie.

Butikken i Gimleveien på Frogner er åpen: Lørdag 17/12 fra 11-14, dessuten 21, 22 og 23/12 fra 14-17. STENGT 24/12, 31/12, 6/1 og 13/1.

APENT HVER LØRDAG FRA 20/1 kl. 11-14.

Kjempeutvalg i bøker, brikkar, brett, klokker og rekvisita!

BESTSELGERE signert Carri Kamparov: MY GAMES, kr. 125. FIGHTING CHESS, kr. 65. SICILIAN ..e6..d6, kr. 110. BATSFORD CHESS OPENINGS, kr. 110.

SJAKKUTSALGET - Kontoradresse, Briskebyvn. 48, Oslo 2 - 02/567910 Butikk Gimleveien 21. Åpningsstider ovenfor.

Vi står alltid og gjerne til hjelpte!

Arnold J Eikrem

Turnerings-informasjon

SS = Spillested
 PP = Pengepremier
 SA = Startavgift
 PI = Påmelding til og informasjon fra
 HP = Helpensjon

Askøy Junior Chess International
 27/12 - 2/1. Alle f. etter 1/9-63 kan delta. 9 r. monrad. 2t/40tr. SS: Kleppestø Ungd.skole. SA: 100. Innkv. på skole m. kost&losji kr. 450. Også andre muligheter. PI: Ole M Opsal, 5302 Strusshamn 05/141375 el. David Hilton, 5302 Strusshamn 05/140361.

Astoria International
 Hamar 30/12 - 6/1. 9 r. sveitser. 32tr/2t. Min. 3 GM. Også åpen for et visst ant. spillere uten int. ELO. PI: Arnold Eikrem, Briskebyvn. 48, OSLO 2, 02/567910.

Åpne NM i Hurtigsjakk
 Hotel Astoria, Hamar 7-8/1. 45 min. partier. 7 r. monrad. SA: 130/80. PI: Hotel Astoria, 065/21690. NGP

Gausdal Troll Masters
 Gausdal Høyfjellshotell 9 - 17/1. Min. 4 GM. Rabattordninger for spillere som deltar både på Hamar og Gausdal. PI: Eikrem.

OSS GRAND PRIX
 13-15/1. SS: Majorstua Skole, Bogstadvn. 74. 5 r. 2 gr. over/under 1800. PP kr. 1250 i øverste. SA: 150/100. Innkv: Henv. Reisetrafikkforeningen 02/427170. PI: Tom Johansen, Hurdalsgt. 42b, 2000 Lillestrøm, 02/711547. Påmelding også ved fremmøte senest kl. 18.30.

MOSS GRAND PRIX
 29/1. SS: Moss Kunstgalleri. 6 r. 2 gr. over/under 1600. Hurtigsjakk: 30 min. partier. SA: 100/75. PP: 500/400, 300 i hver gr. Siste opprop kl. 9.30. PI: Lars Onstad, Labobakken 4, 1555 Son, 032/52201j el. 02/958190p, el. Kaj Bendixen, Tronsviksalleen 3, 1500 Moss.

VADSØSJAKKEN
 27-29/1. SS: Losjelokalet. 5 r. 1t36min/40tr. 2 gr. over/under 1600. SA: 130/65. PI: Leif Andreassen, Myrullvn. 2, 9800 Vadsø, 085/52696p, 085/51311j. NGP

DET ÅPNE ASKØYMESTERSKAPET
 27-29/1. 6 r. 2 gr. over/under 1600. 1t36min/40tr. PI: Trond Eikeland, 5300 Kleppestø, 05/141862. NGP

GRENLAND GRAND PRIX
 10-12/2. 5 r. 2t/40tr. SS: Sportellet, Skien. HP kr. 425. Med sovepose kr. 90 pr. døgn, frokost inkl. 3 gr. 1800+, 1400-1799 og 1400-. PI: Fritz Brastein Stigeråsen 33b, 3700 Skien, 035/36721.

FYLLINGEN GRAND PRIX
 24-25/2. 7 r. hurtigsjakk. 30 min. partier. SS: Orton Skole, Fyllingsdalen. 2 el. 3 gr. 3 PP i hver. SA: 100/50. Fremmøte fredag innen 18.15. Rimelig privat innkvartering. PI: Asbjørn Nordanger, Herm. Grans v. 57a, 5031 Laksevåg 05/341634 el. Håkon Eiken 05/162826.

STRØMMEN GRAND PRIX
 24-26/2. SS: Skjetten Kultursenter. 1t36min/40tr. 6 r. 2 gr. over/under 1600. SA: 130/80. Klassevis premiering, kr. 1000 i A. Innkv. på Strømmen hotell, 5 min. fra SS. PI: Frode Eidem Sætervn. 12, 2006 Løvenstad 02/412200j 02/930668p. eller Aage Mella, Prost Refsums v. 14, 2000 Lillestrøm, 02/664000j el. 02/838212p.

Det Åpne NM
 Gausdal Høyfjellshotell 23-29/4. 40tr/2t, deretter 15tr/30min. 9 r monrad. PP: 4000/2000 osv. SA: 250. Led-sageravgift kr. 200. Blant påmeldte deltagere finner vi Vlastimil Hort.

OSS JUBILEUMSFESTIVAL
 - GM-turnering 12-22/4. Kategori 12 eller 13.
 - GP-turnering 14-15/4. Hurtigsjakk.
 - GP-turnering 18-21/4.
 - NSFs uttagningsturnering.
 - Muligens også en IM-turnering.
 Alt dette foregår på SAS-hotellet.

Utenlandske turneringer:

KARLSTAD OPEN
 SS: OK Motorhotel, Karlstad. 27-30/12. 40tr/2t og deretter 30 min. på resten. 7 r. nordisk. PP: 6000, 4000 osv. PI: Bodgren 054-159708, Andersson 054-23827, Såren 054-112906.

SKATTEPENGER FOR TIDEN!

Får du penger tilbake på **FAC** skatten, så bruk dem til glede for mange år! Det er NÅ du bør komme innom!

Alltid gode tilbud-og stort utvalg!

KVENNELAND